

การศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตาม
พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

PERCEPTION, UNDERSTANDING AND ACCEPTANCE OF ALCOHOL CONTROL
POLICY ACCORDING TO ALCOHOLIC BEVERAGE CONTROL ACT (B.E.2008) OF
PEOPLE IN BANGKOK

ศรีสุดา เพชรพลอย

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2561

การศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของประชาชนในพื้นที่
กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

PERCEPTION, UNDERSTANDING AND ACCEPTANCE
OF ALCOHOL CONTROL POLICY ACCORDING TO ALCOHOLIC BEVERAGE
CONTROL ACT (B.E.2008) OF PEOPLE IN BANGKOK

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION (Public Administration)

Faculty of Social Sciences Srinakharinwirot University

2018

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตาม
พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
ของ

ศรีสุดา เพชรพลอย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาญาณ์ นักพื่อน)

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษมศานต์ โชติชาคร
พันธุ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาญาณ์ นักพื่อน)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กัลยา แซ่อึ้ง)

ชื่อเรื่อง	การศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับนโยบายควบคุม เครื่องยนต์แอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องยนต์ แอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย	ศรียูดา เพชรพลอย
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2561
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีชญาณ์ นักพ่อน

การวิจัยนี้มุ่งจะนำเสนอการศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของประชาชน โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ จากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน อายุระหว่าง 20 – 60 ปีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุและพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้นโยบายและความเข้าใจที่มีต่อนโยบาย โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ระดับการรับรู้นโยบาย รองลงมาคือ อายุ ระดับความเข้าใจในนโยบาย และพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ยังพบว่าการรับรู้นโยบายส่งผลต่อความเข้าใจในนโยบายควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนอีกด้วย ดังนั้น เพื่อให้ นโยบายควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ภาครัฐควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ในช่องทางต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึงและชัดเจน รวมถึงควรให้ความรู้กับประชาชนในมาตรการต่างๆของนโยบายและเข้มงวดตรวจตราผู้ประกอบการที่มีเจตนาโฆษณาแฝง อีกทั้งการควบคุมโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควรปรับให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน โดยไม่จำเป็นต้องจำกัดเวลาหรือเบลอภาพ แต่ควรนำเสนอด้านลบของการดื่มสุรา

คำสำคัญ : ประชาชน การรับรู้ ความเข้าใจ การยอมรับ นโยบายควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์
พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

Title	PERCEPTION, UNDERSTANDING AND ACCEPTANCE OF ALCOHOL CONTROL POLICY ACCORDING TO ALCOHOLIC BEVERAGE CONTROL ACT (B.E.2008) OF PEOPLE IN BANGKOK
Author	SRISUDA PETCHPLOY
Degree	MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
Academic Year	2018
Thesis Advisor	Assistant Professor Ph.D. Preechaya Nakfon

This research aims to present the perceptions, understanding and acceptance of people involved in alcohol control policy, according to the Alcohol Beverage Control Act (B.E.2008) by using quantitative methods obtained through collecting questionnaires. There were four hundred samples collected from people who lived in Bangkok, aged between twenty to sixty. It was found that the factors influencing the acceptance of alcohol control policy were personal factors in terms of age and an alcohol drinking behavior, a level of policy awareness and policy understanding. The most influential factor was the level of policy awareness, followed by age, level of policy understanding and an alcohol consumption behavior. In addition, the findings indicated that policy awareness affected the understanding of alcohol control policies. Therefore, in order to control alcoholic beverages more effectively, according to the Alcohol Control Act (B.E.2008), the government should thoroughly and clearly improve public relations in various ways for people and should educate the public on various policy measures. Moreover, it should seriously control producers or intentional advertisements. The control of alcohol advertising should be adapted to the current society without time limits or blurring the image. It should present both negative aspects of drinking alcohol.

Keyword : People Perception Understanding and Acceptance Alcohol Control Policy
Alcoholic Beverage Control Act (B.E.2008)

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุผลสำเร็จได้ ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาญาณ์ นักฟิสิกส์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ โดยละเอียดทุกขั้นตอน จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์แก่ผู้วิจัย ซึ่งแนวคิดและองค์ความรู้ เหล่านี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดา ผู้ซึ่งคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดทั้ง หมาดนี้ถือเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญต่อผู้วิจัยที่ได้ส่งเสริมและสนับสนุน จนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ตั้งใจไว้

ศรีสุดา เพชรพลอย

สารบัญ

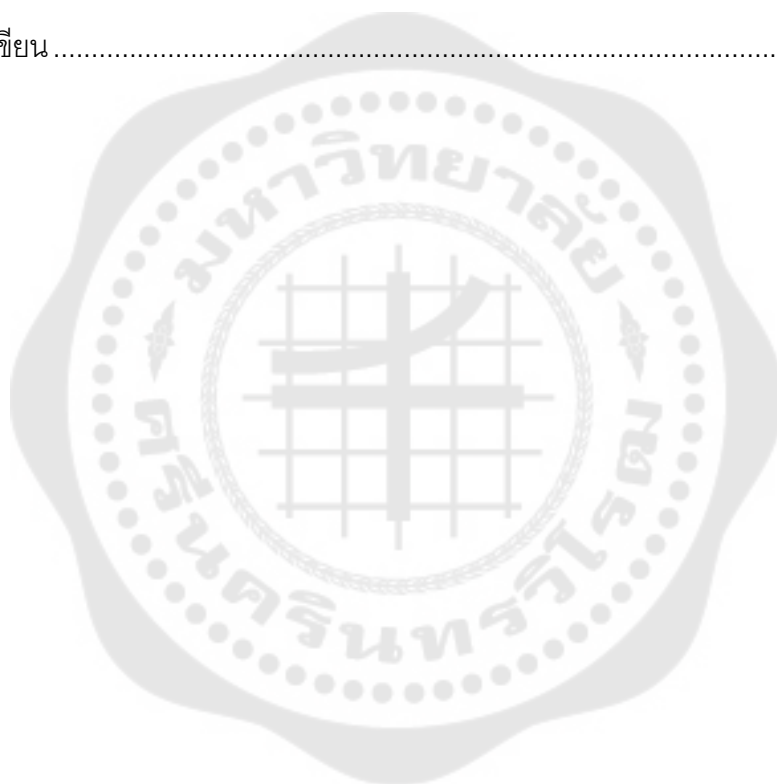
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ.....	7
2.1.1 ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ.....	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการการยอมรับมาตรการทางกฎหมาย.....	18
2.2.1 ความหมายของการยอมรับ.....	18
2.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับกฎหมาย.....	20
2.3 แนวคิดและทฤษฎีการรับรู้.....	21
2.3.1 ความหมายการรับรู้ (perception).....	21
2.3.2 ความหมายพฤติกรรมการรับรู้.....	21

2.3.3 องค์ประกอบของการรับรู้.....	23
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ	23
2.4.1 โครงสร้างของความรู้.....	24
2.4.2 การวัดความรู้	25
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	27
2.5.1 ความหมายของการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	27
2.5.2 สรุปสาระสำคัญของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	29
2.5.2.1 มาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์	29
2.5.2.2 มาตรการควบคุมสถานที่จัดจำหน่าย	30
2.5.2.3 มาตรการควบคุมวันและเวลาจัดจำหน่าย.....	31
2.5.2.4 มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล.....	32
2.5.2.5 มาตรการควบคุมสถานที่ห้ามบริโภค.....	32
2.5.2.6 มาตรการควบคุมการโฆษณา	33
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	39
2.8 สมมติฐาน	40
2.9 นิยามเชิงปฏิบัติการ.....	42
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	45
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
3.1.1 ประชากร.....	45
3.1.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	45
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	46

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	47
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
4.1 ผลการศึกษา.....	49
4.1.1 ด้านปัจจัยส่วนบุคคล	49
4.1.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล.....	49
4.1.1.2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.....	50
4.1.2 การรับรู้เกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	51
4.1.2.1 ช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	51
4.1.2.2 การรับรู้เนื้อหาหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	53
4.1.3 ความเข้าใจต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	54
4.1.4 การยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	55
4.1.4.1 ความคิดเห็นต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	55
4.1.4.2 ระดับการยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	57
4.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน	58

4.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน. 58	58
4.2.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน..... 58	58
4.2.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน..... 59	59
4.2.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์กับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน 62	62
4.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับความเข้าใจในนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน 65	65
4.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน 66	66
4.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจกับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน 67	67
4.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน. 68	68
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 69	69
5.1 สรุปผลการศึกษา 69	69
5.1.1 สรุปผลการศึกษาด้านปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับ 69	69
5.1.2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน 70	70
5.2 อภิปรายผล..... 71	71
5.3 ข้อเสนอแนะ 74	74
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ 74	74

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	74
5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป.....	75
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	80
ภาคผนวก ข พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551.....	85
ประวัติผู้เขียน	102

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 จำนวนและอัตราของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปที่ดื่มสุราฯ อายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มโดย จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2557 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ.....	1
ตาราง 2 นิยามเชิงปฏิบัติการ	42
ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของประชาชนผู้ตอบ แบบสอบถาม	50
ตาราง 5 ความถี่ในการรับรู้การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับมาตรการในการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของ ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม	51
ตาราง 6 ความถี่ในการรับรู้การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐผ่านช่องทางต่างๆเกี่ยวกับ มาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม.....	52
ตาราง 7 ระดับการรับรู้เนื้อหาหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนผู้ตอบ แบบสอบถาม	53
ตาราง 8 ระดับความเข้าใจต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของ ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม	55
ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาของมาตรการใน การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม.....	56
ตาราง 11 ระดับการยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน	57

ตาราง 12 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามเพศ (n=350).....	58
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามกลุ่มอายุ (n=350).....	59
ตาราง 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามกลุ่มอายุ (n=350).....	60
ตาราง 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามกลุ่มอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบ LSD (n=350)	61
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n=350).....	62
ตาราง 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ (n=350).....	63
ตาราง 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบ LSD (n=350).....	64
ตาราง 19 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเพื่อพยากรณ์ระดับความเข้าใจนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากระดับการรับรู้ของประชาชน	65
ตาราง 20 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเพื่อพยากรณ์ระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากระดับการรับรู้ของประชาชน	66

ตาราง 21 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเพื่อพยากรณ์ระดับการยอมรับนโยบายควบคุม เครื่องยนต์แอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากระดับ ความเข้าใจ นโยบายของประชาชน.....	67
ตาราง 22 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน	68

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 ระบบการถ่ายทอดของนโยบาย.....	8
ภาพประกอบ 2 มิติของนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	10
ภาพประกอบ 3 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อความถูกต้องในการแปลงนโยบายของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	12
ภาพประกอบ 4 ภาพแสดงตัวแบบสหองค์การ.....	16
ภาพประกอบ 5 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสินค้าที่มีความนิยมนบริโภคกันอย่างแพร่หลายในประเทศต่างๆ ทั่วโลกซึ่งสำหรับประเทศไทยนั้นมึปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงเป็นอันดับ 3 ของเอเชียรองจากประเทศเกาหลีใต้และประเทศญี่ปุ่น (Organization for Economic Cooperation and Development. 2012) โดยจากข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในปี พ.ศ. 2557 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และโครงสร้างข้อมูลสถิติจำนวนประชากรแยกอายุของกระทรวงมหาดไทย พบว่า ความชุกของนักดื่มในประชากรวัยสูงอายุและวัยผู้ใหญ่มีแนวโน้มไม่ต่างจากเดิมมากนักในขณะที่สัดส่วนนักดื่มในกลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มเดียวที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 23.9 ในปี พ.ศ. 2547 เป็นร้อยละ 25.2 ในปี พ.ศ. 2557 หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.3 ซึ่งเป็นการเพิ่มที่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนอกจากนั้น รูปแบบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนยังเป็นรูปแบบที่มีความเสี่ยงสูง หรือกล่าวได้ว่าเมื่อเยาวชนไทยดื่มจะดื่มปริมาณมากกว่าผู้ใหญ่ ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เจริญป่วย เสียชีวิต และติดสารเสพติดชนิดอื่นๆ ตามมา ซึ่งปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า ผลจากการดื่มจะเป็นสิ่งทำลายอนาคต รวมถึงความอยู่เย็นเป็นสุขของสังคมไทยในระยะยาวซึ่งจะเห็นได้ว่าแม้จะมีข้อจำกัดก็ใช่ว่าจะทำให้ปริมาณการดื่มของไทยลดลง แต่กลับมีนักดื่มหน้าใหม่ก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ดื่มแอลกอฮอล์จำนวนมากขึ้นทุกปี ส่งผลให้ปัญหาข้างต้นไม่ลดลง อีกทั้งทำให้เกิดการหลบหลีกกฎหมายในรูปแบบต่างๆ

ตาราง 1 จำนวนและอัตราของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปที่ดื่มสุรา อายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มโดยจำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2557 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

เพศและกลุ่มอายุ (ปี)	ประชากรตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป	ประชากรที่ดื่มสุรา	อัตราการดื่มสุราของประชากร	อายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มสุรา
รวม	54,831.2	17,705.1	32.3	20.8
ชาย	26,524.1	14,047.3	53.0	19.4
หญิง	28,307.2	3,657.8	12.9	25.0

ตาราง 1 (ต่อ)

เพศและกลุ่มอายุ (ปี)	ประชากรตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป	ประชากรที่ดื่มสุรา	อัตราการดื่มสุราของ ประชากร	อายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่ม สุรา
กลุ่มอายุ (ปี)				
15 – 24	9,636.8	2,428.3	25.2	16.7
25 – 59	35,214.1	13,439.8	38.2	20.9
60 ขึ้นไป	9,980.4	1,837.0	18.4	23.3

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน เดือนธันวาคม 2559 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ
แห่งชาติ

ซึ่งมีความสอดคล้องกับ (ทิพย์วรรณ กลั่นกรอง, 2555) ที่ว่า ปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไม่มีขอบเขต ไม่มีขีดจำกัด จะส่งผลกระทบให้เกิดความสูญเสียอย่างมหาศาลทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพ ซึ่งรัฐบาลตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงมีการกำหนดมาตรการสำคัญต่างๆ ไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยมีความมุ่งหมายไปที่การลดนักดื่มหน้าใหม่ การลดปริมาณการบริโภคโดยรวมและลดผลกระทบที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินการต่างๆ จะเกิดประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีความตระหนักและยึดถือในการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเข้มงวดจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีนโยบายต่าง ๆ ได้แก่ นโยบายควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นโยบายควบคุมสถานที่ขายและบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นโยบายควบคุมวันและเวลาขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นโยบายควบคุมอายุและอาการของผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นโยบายควบคุมลักษณะและวิธีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และนโยบายควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรมซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

แต่อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ก็ยังได้รับกระแสวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนอย่างหนัก จากกรณีที่มีการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาตรา 32 ที่ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณ

หรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือทางอ้อม ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งมีการถกเถียงว่า บุคคลธรรมดาทั่วไปเข้าข่ายด้วยหรือไม่เพราะในอดีตมาตรการดังกล่าวมีผลบังคับใช้กับผู้ประกอบการเพียงเท่านั้นแต่ปัจจุบันกลับมามีผลบังคับใช้กับประชาชนจนทำให้เกิดความสับสนระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐผู้บังคับใช้นโยบายจนนำไปสู่ปัญหาความไม่เข้าใจและเกิดการไม่ยอมรับนโยบาย ดังตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม 2560 ที่ว่า “เตือนคนโพสต์รูปเหล้าเบียร์ผิดพรบ. เสี่ยงถูกปรับ 5 แสน เผยคนแจ้งได้รางวัลนำจับอื้อ จากกรณีที่มีการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาตรา 32 ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณ หรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือทางอ้อม ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

และนอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนยังมีการฝ่าฝืนมาตรการอื่นๆอันประกอบด้วยมาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ มาตรการควบคุมสถานที่จัดจำหน่าย มาตรการควบคุมวันและเวลาจัดจำหน่าย มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล มาตรการควบคุมสถานที่ห้ามบริโภค อยู่เป็นจำนวนมาก โดยจากข้อมูลการให้บริการรับเรื่องร้องเรียนของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 – เดือนกันยายน พ.ศ. 2553 มีประชาชนร้องเรียนการฝ่าฝืนกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากถึง 4,071 ครั้ง ในช่วงตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 – เดือนกันยายน พ.ศ. 2554 มีการร้องเรียนมากถึง 4,162 ครั้ง (สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, 2554) ในปี พ.ศ.2555 มีจำนวน 3,663 ครั้ง (สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, 2555) และในปี พ.ศ.2556 มีจำนวน 3,547 ครั้ง (สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, 2556) ข้อมูลการร้องเรียนการกระทำผิดกฎหมายดังกล่าว เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายยังคงมีการฝ่าฝืนกฎหมายอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจมีสาเหตุได้หลายประการ เช่น การบังคับใช้กฎหมายยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่เท่าที่ควร หรือประชาชนยังไม่รับรู้กฎหมายเท่าที่ควร หรือแม้แต่ว่ารับรู้กฎหมายแล้วแต่เจตนาฝ่าฝืน หรือรับรู้แต่ไม่ยอมรับมาตรการทางกฎหมายนั้น เป็นต้น ส่งผลให้การดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่สามารถบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของนโยบายได้เท่าที่ควร

ด้วยเหตุนี้การศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจและการยอมรับจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งในการตรวจสอบประสิทธิภาพของนโยบายว่าสามารถบังคับใช้ได้จริงมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ที่รัฐบังคับใช้ถือเป็น

เครื่องมือในการดำเนินงานคุ้มครองสุขภาพของประชาชนนั้น หากประชาชนเกิดการยอมรับต่อนโยบายแล้วย่อมจะนำไปสู่การเคารพเชื่อฟังและปฏิบัติตามนโยบายนั้น แต่ถ้าหากนโยบายไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชนการบังคับใช้นโยบายก็ย่อมขาดประสิทธิภาพซึ่งจะนำไปสู่การฝ่าฝืนหรือไม่สามารถนำไปบังคับใช้ให้เกิดผลได้จริงในทางปฏิบัติและด้วยในขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติมักมุ่งเน้นการศึกษาไปที่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐโดยส่วนใหญ่จึงทำให้ขาดการศึกษาการยอมรับในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติของประชาชนที่เป็นผู้ที่ได้รับผลโดยตรงจากการบังคับใช้นโยบายดังที่ Meter and Horn (1975 : 471-472) กล่าวไว้ว่าความสำเร็จของนโยบายใด ๆ นั้นต้องได้รับการสนับสนุนจากสื่อมวลชนตลอดจนประชาชนโดยทั่วไปซึ่งจะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้นโยบายนั้นประสบความสำเร็จนโยบายที่ขาดการสนับสนุนจากสื่อมวลชนหรือประชาชนโดยทั่วไปมักประสบปัญหาในทางปฏิบัติอย่างมาก ด้วยเหตุนี้การศึกษา การรับรู้ ความเข้าใจและการยอมรับในขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการตรวจสอบความมีประสิทธิภาพของนโยบายและเป็นฐานข้อมูลวิชาการที่สำคัญซึ่งจำเป็นต้องใช้สำหรับการปรับปรุงและพัฒนานโยบายให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมและได้รับการยอมรับจากประชาชนผู้อยู่ภายใต้บังคับแห่งนโยบายนั้น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการปรับปรุงพัฒนานโยบายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของนโยบายที่มุ่งคุ้มครองสุขภาพของประชาชน รวมถึงลดปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการรับรู้ของประชาชนต่อนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

1.2.2 เพื่อศึกษาความเข้าใจที่มีต่อเนื้อหาของนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

1.2.3 เพื่อศึกษาการยอมรับของประชาชนต่อนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

1.2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ ความเข้าใจและการยอมรับของประชาชนต่อนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ นโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของประชาชน ทั้งในด้านช่องทางการรับรู้และในด้านความถี่ของการรับรู้รวมทั้งศึกษาความเข้าใจของประชาชนในตัวเนื้อหาสาระของทุกๆมาตรการในนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 และการยอมรับของประชาชนต่อนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ ความเข้าใจและการยอมรับของประชาชนต่อนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ว่ามีอิทธิพลต่อกันและกันหรือไม่ อย่างไร

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร/ กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร เพราะ กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวง ที่น่าจะเป็นตัวอย่างในการศึกษาที่สะท้อนข้อมูลสำหรับประเทศไทยโดยภาพรวมได้ดี เนื่องจากมีความหลากหลายของพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรที่หลากหลาย

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ สถานที่ที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินวิจัยเป็นเวลา 6 เดือน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขแนวทางของนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4.2 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับแผนเชิงนโยบายเพื่อทำให้เกิดการบังคับใช้นโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การรับรู้ หมายถึง การรับรู้ถึงการมีนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551 รวมทั้งการรับรู้เนื้อหาสาระละเอียดในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการอธิบายหรือตีความเกี่ยวกับเนื้อหาในมาตรการการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

การยอมรับ หมายถึง การยินยอมและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

นักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะไว้ดังนี้

นโยบายสาธารณะ เป็นแนวทางดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมที่ผ่านมาในอดีตที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต(ศุภชัย ยาวะประภาส, 2533)นโยบายสาธารณะ เป็นแนวทางปฏิบัติที่กำหนดขึ้นเพื่อสนองตอบต่อปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นหรืออีกนัยหนึ่งคือ แนวทางที่รัฐบาลกำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา(James E. Anderson, 1979) ดังนั้นนโยบายสาธารณะ หมายถึง การตัดสินใจของรัฐบาลในการเลือกแนวทางดำเนินกิจกรรมโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหา รวมทั้งให้เกิดสภาพการณ์ที่พึงประสงค์ในสังคม

มยุรี อนุมานราชธน (2553)ได้อธิบายถึงกระบวนการของนโยบายสาธารณะ (Policy Process) 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

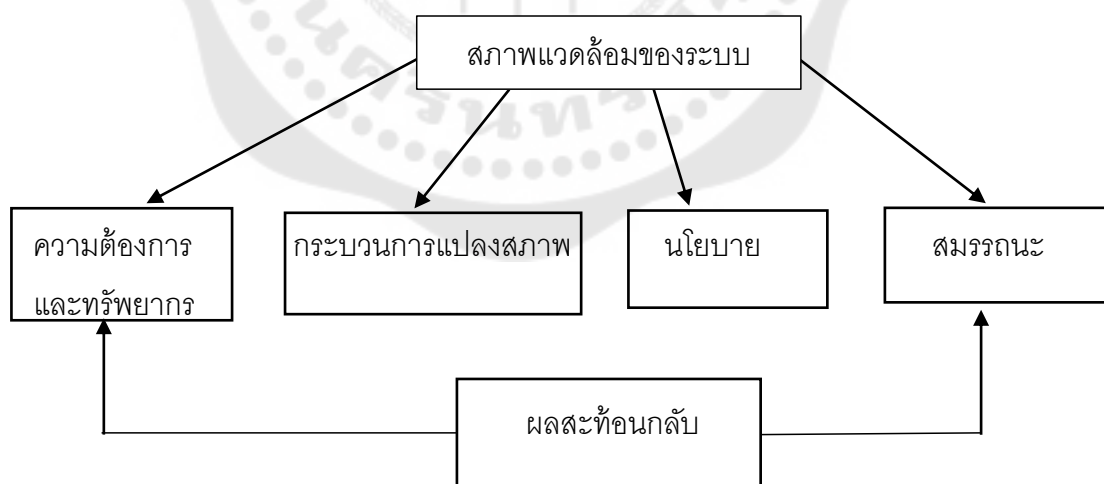
1. การก่อตัวนโยบาย (Policy Formation)
2. การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation)
3. การตัดสินใจนโยบาย (Policy Decision)
4. การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)
5. การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation)

การศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจและการยอมรับจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งในการตรวจสอบประสิทธิผลของนโยบายว่าสามารถบังคับใช้ได้จริงมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายควบคุมควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ที่รัฐบาลบังคับใช้ถือเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานคุ้มครองสุขภาพของประชาชนนั้น หากประชาชนเกิดการยอมรับต่อนโยบายแล้วย่อมจะนำไปสู่การเคารพเชื่อฟังและปฏิบัติตามนโยบายนั้น แต่ถ้าหากนโยบายไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน การบังคับใช้นโยบายก็ย่อมขาดประสิทธิภาพซึ่งจะนำไปสู่การฝ่าฝืนหรือไม่สามารถนำไปบังคับใช้ให้เกิดผลได้จริงในทางปฏิบัติ ดังที่ เบอร์แมน (Paul Berman. 1978) อ้างถึงใน (วรเดช จันทรศร, 2548) ได้อธิบายขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค ไว้ดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร ได้สรุปตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติและสังเคราะห์ผลงานของนักวิชาการ โดยใช้ทฤษฎีนิรนัย (Deductive theory) เป็นการนำเสนอการวิเคราะห์องค์ความรู้จากตัวแบบที่ได้รับการพัฒนามาจากทฤษฎีทางวิชาการ โดยใช้ทฤษฎีนิรนัยในการศึกษาเพื่อสังเคราะห์แนวคิดที่ได้จากการศึกษา และพัฒนาเป็นตัวแบบทางทฤษฎีโดย วรเดชจันทรศร ได้คัดเลือกตัวแบบที่มีความสำคัญของนักวิชาการทั้งสิ้น 5 ท่านด้วยกัน ได้แก่

การสังเคราะห์แนวคิดจากการศึกษาและการพัฒนาตัวแบบของ Van Meter and Van Horn 1975 อ้างถึงใน (วรเดช จันทรศร, 2548) ได้ทำการศึกษาถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติเนื่องจากเห็นว่า การศึกษาเรื่องนโยบายยังไม่มีหลักการที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะนักวิเคราะห์นโยบายในช่วงนั้นได้ทำการศึกษาในหลายแง่มุม ทั้งในด้านลักษณะของปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมการวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของรัฐบาล ไปจนกระทั่งการให้ความสำคัญต่อการศึกษาดังผลกระทบของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มีต่อประชาชน หรือกลุ่มผู้รับประโยชน์ Van Meter and Van Horn ได้ให้ทรรศนะว่า การศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผ่านมา ทำให้สามารถเข้าใจถึงกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้พอสมควร นอกจากนี้ Van Meter ได้ทำการพัฒนากกรอบแนวคิดของเรื่องนโยบายร่วมกับ Sharkansky 1970 อ้างถึงใน (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2549) ซึ่งต่างจากตัวแบบเชิงระบบของ (Easton, 1965) ซึ่งได้พัฒนาไว้ก่อนแล้ว ดังภาพที่ 1

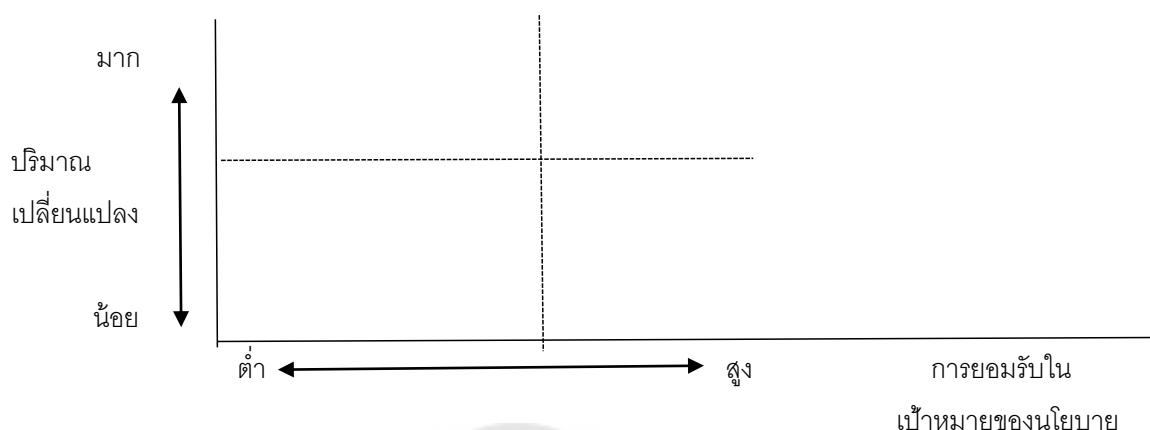

ภาพประกอบ 1 ระบบการถ่ายทอดของนโยบาย

ตัวแบบของ Van Meter และ Sharkansky ประกอบไปด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ ที่อยู่ในระบบทั้งสิ้น 6 ส่วน ได้แก่ (1) สภาพแวดล้อมที่ช่วยกระตุ้นผู้ปฏิบัติงาน (ข้าราชการ) และกระตุ้นให้เกิดผลิตผล (Product) ของงานที่ผู้ปฏิบัติงานทำ (2) ความต้องการและทรัพยากรที่ถูกกำหนดโดยสภาพแวดล้อมส่งไปยังผู้กำหนดนโยบาย (3) กระบวนการแปลงสภาพ (Conversion process) ประกอบด้วยโครงสร้างอย่างเป็นทางการและกระบวนการของรัฐที่จะใช้แปลงความต้องการและทรัพยากรให้เป็นนโยบายสาธารณะ (Public policy) (4) นโยบายที่มีเป้าหมาย เจตนา หรือคำสั่งไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (5) สมรรถนะของนโยบายที่เป็นตัววัดถึงระดับของการตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมาย (ประชาชน) และ (6) ผลสะท้อนกลับของนโยบายซึ่งสะท้อนกลับไปยังกระบวนการแปลงสภาพในลักษณะของความต้องการและทรัพยากร เพื่อให้เกิดการแปลงสภาพต่อไป แสดงให้เห็นว่า ความเข้าใจในกระบวนการของนโยบายที่ผ่านมา ไม่ได้ให้ความสนใจไปที่จุดเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและสมรรถนะของนโยบายมากเท่าที่ควร

Van Meter and Van Horn ได้ให้นิยามของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า หมายความว่า “การกระทำต่าง ๆ ทั้งโดยภาครัฐและภาคเอกชน โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มุ่งให้เกิดการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ได้พิจารณาไว้แล้วก่อนหน้านี้” การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้มีการตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงานก่อนแล้ว การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องตรวจสอบถึงปัจจัยที่ช่วยทำให้วัตถุประสงค์สามารถเป็นจริงได้หรือไม่สามารถเป็นจริงได้ Pressman & Wildavsky, 1973 อ้างถึงใน (วรเดช จันทรศร, 2548)

แนวคิดของทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของ Van Meter and Van Horn เริ่มจากการศึกษาถึงตัวนโยบาย ได้แบ่งนโยบายออกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์การแบ่ง 2 เกณฑ์ คือปริมาณการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และระดับของการยอมรับในเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้การยอมรับ ดังภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบ 2 มิติของนโยบายที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ที่มา : วรเดช จันทรศร. 2548: 121

จากภาพที่ 2 ทำให้เกิดนโยบายทั้งสิ้น 4 ประเภท โดยนโยบายที่พบมากที่สุด มักจะเป็น “นโยบายที่มีการเปลี่ยนแปลงมากและได้รับการยอมรับน้อย” และ “นโยบายที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยและได้รับการยอมรับมาก” ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในแนวทางที่สมเหตุสมผลอยู่แล้วส่วนนโยบายอีกสองประเภทที่เหลือนั้น สามารถพบได้เหมือนกัน จากที่ Van Meter and Van Horn ได้ค้นพบความสัมพันธ์ดังกล่าว ทำให้ทั้งสองตั้งสมมติฐานขึ้นว่า “การนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จได้ต่อเมื่อนโยบายนั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ในขณะที่ระดับการยอมรับเป้าหมายของนโยบายมีอยู่สูง ในทางกลับกัน หากนโยบายนั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาก และเป้าหมายของนโยบายนั้นไม่ค่อยได้รับการยอมรับ ก็จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นล้มเหลวได้” Van Meter & Van Horn. 1975: 462 อ้างถึงใน (วรเดช จันทรศร. 2548: 126)

สรุป การที่นโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะนำไปสู่การปฏิบัติได้สำเร็จ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือนโยบายนั้นนำไปสู่ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของประชาชนมากน้อยเพียงใดและนโยบายนั้นสามารถสร้างความตระหนักให้ประชาชนมองเห็นหรือยอมรับในเป้าหมายของนโยบายได้หรือไม่ ดังนั้น การยอมรับของประชาชนนับเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

Paul Berman, 1978 อ้างถึงใน (วรเดช จันทรศร, 2551: 32-42) ได้อธิบายขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมหภาค และระดับจุลภาค

ขั้นตอนของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในระดับมหภาค

ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค แบ่งย่อยออกได้เป็น 2 ขั้นตอนหลัก ขั้นตอนแรก ได้แก่ ขั้นตอนการแปลงนโยบายออกเป็นแนวทางปฏิบัติหรือออกมาในรูปแบบของแผนงานหรือโครงการ แล้วแต่กรณี ขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นตอนในการทำให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นยอมรับ (adopt) แนวทาง แผนงาน โครงการหรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป

(1) ขั้นตอนของการแปลงนโยบาย

เมื่อทางฝ่ายการเมืองได้ทำการกำหนดนโยบายออกมาในรูปแบบของกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือกฎกระทรวง หรือในรูปแบบใดรูปหนึ่งแล้ว โดยปกตินโยบายนั้นก็จะมีการระบุให้หน่วยราชการใดหน่วยราชการหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ซึ่งจะต้องเป็นผู้แปลงนโยบายนั้นออกมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ แผนงาน และหรือโครงการ ในประเทศไทยหน่วยงานที่รับผิดชอบดังกล่าวมักจะ ได้แก่ กระทรวง ทบวง หรือกรม ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนกลางที่จะเป็นฝ่ายแปลงนโยบายนั้นออกมา เพื่อให้หน่วยปฏิบัติในระดับล่างหรือในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นถือปฏิบัติ หรือออกมาในรูปของแผนงาน หรือโครงการแล้วแต่กรณี หรือประเภทของนโยบายนี้ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนแรกของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค

ขั้นตอนของการแปลงนโยบายนี้ถือว่าเป็นขั้นที่มีความสำคัญมาก เพราะหากเมื่อใดที่มีการแปลงนโยบายให้เบี่ยงเบนไปจากวัตถุประสงค์แล้ว ก็อาจกล่าวได้ว่าความล้มเหลวของนโยบายนั้นย่อมเกิดขึ้นเสียตั้งแต่เบื้องต้นแล้ว จากการศึกษาหรือประสบการณ์ที่ผ่านมาพบว่า มีปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลให้นโยบายต้องถูกปรับเปลี่ยนไปจากวัตถุประสงค์เดิม

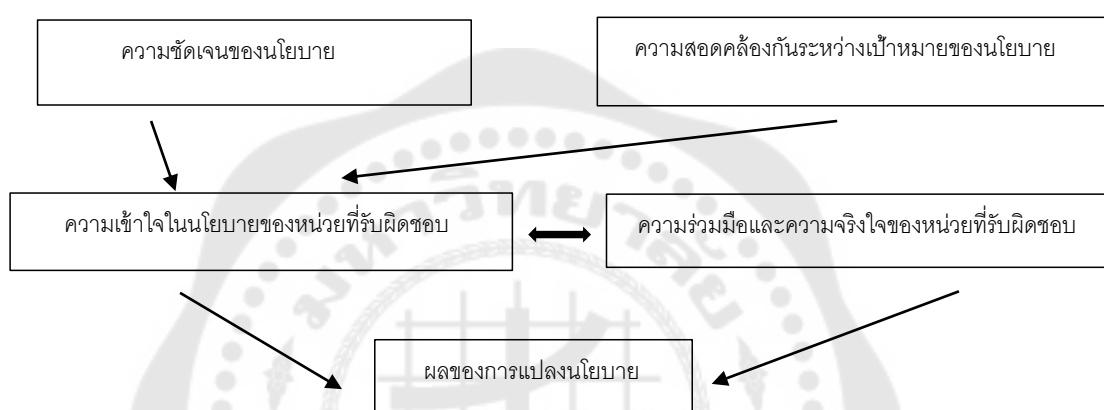
ปัจจัยแรก ได้แก่ ความคลุมเครือหรือการขาดความเจาะจงเฉพาะของนโยบายเอง ยิ่งนโยบายมีความคลุมเครือมากเท่าไรหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะมีอิสระหรือมีดุลพินิจ ในการเปลี่ยนแปลงนโยบายมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

ปัจจัยที่สอง ได้แก่ ความหลากหลายในเป้าหมายของนโยบาย ซึ่งในบางครั้งเป้าหมายของนโยบายอาจจะมีขัดแย้งกันเอง หรือยากที่จะจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังได้

ปัจจัยที่สาม มีผลสืบเนื่องมาจากสองปัจจัยแรก กล่าวคือ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายนั้นมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายนี้เพียงไร

ในปัจจุบันสุดท้ายหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายนั้นมีความร่วมมือและความจริงใจในการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติเพียงใด

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในเบื้องต้นนี้จึงขึ้นอยู่กับความชัดเจน ความสัมพันธ์ของเป้าหมายประกอบกับการที่หน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายมีความมีความเข้าใจ ในวัตถุประสงค์ของนโยบายตลอดจนให้ความร่วมมือกับฝ่ายการเมือง และมีความจริงใจที่จะนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติเพียงใด (ดูภาพประกอบ)

ภาพประกอบ 3 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อความถูกต้องในการแปลงนโยบายของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จากภาพจะเห็นได้ว่า ความชัดเจนของนโยบายและความสอดคล้องกันระหว่างเป้าหมายของนโยบายจะช่วยทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบาย ซึ่งจะส่งผลทำให้การแปลงนโยบายเป็นไปในทางที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เดิม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบจะมีความเข้าใจในนโยบาย แต่หากขาดความร่วมมือและความจริงใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว หน่วยงานนั้นก็อาจจะแปลงนโยบายนั้นให้แตกต่างหรือบิดเบือนไปจากวัตถุประสงค์เดิมซึ่งก็จะมีผลทำให้นโยบายนั้นประสบความล้มเหลวเสียแต่แรกได้ การขาดความร่วมมือและความจริงใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานที่รับผิดชอบอาจจะมีสาเหตุมาจากหลายประการ เช่น นโยบายนั้นมีบางส่วนที่ก่อให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือในบางกรณีหน่วยงานที่รับผิดชอบนั้นมีความขัดแย้งกับฝ่ายการเมือง เป็นต้น

(2) ขั้นตอนของการสร้างการยอมรับ

เมื่อส่วนกลางดังกล่าวทำการแปลงนโยบายออกมาแล้ว ขั้นตอนต่อไปของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาคก็คือการทำให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป ในขั้นตอนนี้ การที่ราชการบริหารส่วนกลางจะสามารถทำให้หน่วยปฏิบัติในระดับล่างหรือระดับท้องถิ่นยอมรับ และจัดทำโครงการสนองนโยบายที่ส่วนราชการวางไว้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ลักษณะของหน่วยงานท้องถิ่นนั้น ตลอดจนประโยชน์ที่รัฐบาลควรจะให้กับหน่วยงานท้องถิ่นนั้น ปัจจัยเหล่านี้จะเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในอันที่จะสร้างความเต็มใจให้หน่วยงานท้องถิ่นรับนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนกลางหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเจรจาเกี่ยวกับระยะเวลา เป้าหมายของการดำเนินโครงการ พิจารณาจัดสรรเงินหรือทรัพยากรอื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในโครงการให้กับหน่วยงานท้องถิ่น หากสิ่งข้างต้นนี้มีไม่พร้อม ความล่าช้าในการดำเนินโครงการก็ย่อมจะเกิดขึ้น ในบางกรณีหากนโยบาย แผนงาน หรือ แนวทางปฏิบัติที่ส่วนกลางได้กำหนดขึ้นมีความไม่สอดคล้องกับความต้องการหรือประโยชน์ของท้องถิ่น โครงการที่หน่วยงานท้องถิ่นรับมาจากส่วนกลางอาจจะมีลักษณะเป็นแค่สักแต่รับเพราะหลีกเลี่ยงไม่ได้หรือหน่วยงานท้องถิ่นนั้นอาจจะทำโครงการที่สนองส่วนกลางไปในแนวทางที่แตกต่างไปจากแผนหรือแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ก็ได้

ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในส่วนนี้ จึงมีความสลับซับซ้อนเพิ่มขึ้น หน่วยงานกลางจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ว่าแผนงานหรือแนวทางปฏิบัติที่กำหนดที่กำหนดขึ้นมีความขัดแย้งกับผลประโยชน์ของท้องถิ่นนั้นมากหรือน้อยเพียงใด หากความขัดแย้งไม่มีหรือมีในระดับที่ต่ำ ความเบี่ยงเบนจากแผนงานหรือแนวทางปฏิบัติจะมีมาน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับหน่วยงานในระดับท้องถิ่นนั้นยอมรับหรือขึ้นกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยราชการกลางจะต้องมีกระบวนการในการตรวจสอบ ติดตาม ดูว่าหน่วยงานท้องถิ่นยอมรับและจัดทำโครงการตามที่ส่วนกลางกำหนดไว้อย่างจริงจังด้วย

อย่างไรก็ตาม การยอมรับโครงการของหน่วยงานท้องถิ่นยังไม่สามารถประกันได้ว่านโยบายนั้นจะประสบความสำเร็จหรือไม่ การยอมรับอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอ ถ้าหากหน่วยงานท้องถิ่นขาดความร่วมมือร่วมใจ ถึงแม้ส่วนกลางจะมีอำนาจในการควบคุมและตรวจสอบ แต่อำนาจดังกล่าวถือได้ว่ามีอิทธิพลต่อหน่วยงานในระดับท้องถิ่นโดยอ้อมเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง อำนาจที่แท้จริงในการนำนโยบายแผนงานและโครงการไปปฏิบัติย่อมอยู่ที่หน่วยงานและผู้ปฏิบัติในระดับท้องถิ่นเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้น การสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นใน

การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงจำเป็นจะต้องมีความเข้าใจถึงขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคด้วย

2.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

แนวความคิดที่เกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไรบางอย่างนั้น นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้สอดคล้องกันดังจะขอเสนอต่อไปนี้

1) ลักษณะของนโยบาย

Sabatier and Mazmanian (1983 : 20-35) เห็นว่านโยบายที่มุ่งหวังให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยจะมีโอกาสในการประสบความสำเร็จมากกว่านโยบายที่มุ่งหวังการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวง สอดคล้องกับ Meter and Horn (1975 : 445-448) ที่เห็นว่า ความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบายนั้น นโยบายที่เรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ น้อยที่สุด และมีความเห็นพ้องต้องกันในวัตถุประสงค์ระดับสูง จะประสบความสำเร็จสูง ถ้านโยบายเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงมาก และมีความเห็นพ้องต้องการในวัตถุประสงค์น้อย โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในทางปฏิบัติจะมีน้อย

2) วัตถุประสงค์ของนโยบาย

Meter and Horn (1975 : 464-465) เห็นว่าวัตถุประสงค์ของนโยบาย คือการแยกแยะให้ชัดเจนว่า วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายมีอะไรบ้าง เนื่องจากวัตถุประสงค์เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับ Grindle (1980 : 3-34) ซึ่งมีความเห็นเช่นเดียวกับ Sabatier and Mazmanian (1983 : 25) ว่านโยบายจะได้รับการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ ขึ้นอยู่กับความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้น

3) การสื่อสาร

Edwards and Sharkansky (1978 : 295-297 อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร, 2552) เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ คือ การติดต่อสื่อสาร (Communication) ระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการปฏิบัติ และระหว่างองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ด้วยกันเองจะต้องมีการสื่อสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพการเปิดโอกาสให้มีการสร้างไยแห่งความสัมพันธ์ทั้งในแนวดิ่งและแนวนอน และอื่น ๆ จะมีส่วนสำคัญในการกำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบายนั้น

4) การสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

Meter and Horn (1975 : 471-472) เห็นว่าความสำเร็จของนโยบายใด ๆ นั้น ต้องได้รับการสนับสนุนจากสื่อมวลชนตลอดจนประชาชนโดยทั่วไปซึ่งจะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้นโยบายนั้นประสบความสำเร็จนโยบายที่ขาดการสนับสนุนจากสื่อมวลชนหรือประชาชนโดยทั่วไปมักประสบปัญหาในทางปฏิบัติอย่างมาก และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการนำนโยบายไปปฏิบัติคือทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์ในหน่วยงานที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมีจำนวนเพียงพอสำหรับความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือไม่สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือไม่มีลักษณะเป็นอย่างไรชนชั้นนำเห็นด้วยหรือต่อต้านการนำนโยบายไปปฏิบัติลักษณะของการแบ่งเป็นพรรคเป็นพวกของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีกลุ่มที่ต่อต้านหรือสนับสนุนนโยบายสาธารณะอย่างไรกลุ่มผลประโยชน์ให้ความสนับสนุนหรือต่อต้านนโยบายสาธารณะ

5) สมรรถนะ/ความพร้อมของหน่วยปฏิบัติ

Sabatier and Mazmanian (1983 : 0-31) เห็นว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับความสามารถในประเภทของหน่วยงาน และความเพียงพอของทรัพยากร การนำนโยบายปฏิบัติให้เกิดผลดีนั้นจะต้องมีทรัพยากรสนับสนุน อันได้แก่ จำนวนและคุณภาพของบุคลากรข้อมูลที่ทันสมัย การมอบอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณ การให้คำแนะนำและความช่วยเหลือแก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่าง (Edwards, 1980 : 303-304)

สรุปว่า การสนับสนุนของประชาชนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ นอกเหนือจากปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบายซึ่งสอดคล้องกับตัวแบบสหองค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Intergovernmental Policy Implementation Model) ซึ่งพัฒนาโดย Horn and Meter (1976 : 39-64) โดยตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการแสดงให้เห็นถึงการกำหนดแนวทางของกลุ่มตัวแปรและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรซึ่งเป็นตัวตัดสินผลการปฏิบัติตามนโยบายภายใต้การความคุมเฉพาะ (Particular Jurisdiction) ดังนั้นการคัดเลือกเกณฑ์วัดเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานจึงเป็นขั้นตอนสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์การวัดผลการปฏิบัติงานเป็นตัวแปรตามที่ใช้เพื่อตัดสินว่าวัตถุประสงค์ของนโยบายจากรัฐบาลกลางบรรลุผลหรือไม่ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สำคัญประกอบด้วยมาตรฐานและทรัพยากรนโยบายการสื่อสารความการบังคับใช้กฎหมายคุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ตามตัวแบบสหองค์การดังภาพต่อไปนี้ (Horn & Meter, 1976 : 45)

ประการแรกนโยบาย (Policy) ซึ่งหมายรวมถึงมาตรฐาน (Standards) และทรัพยากร (Resources) มาตรฐานนโยบายและทรัพยากรนโยบายเป็นองค์ประกอบของการตัดสินใจนโยบายที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งนี้เพราะการที่ทรัพยากรงบประมาณและสิ่งจูงใจที่ไม่เพียงพอคือสาเหตุของความล้มเหลวในการปฏิบัติ (Derthick, 1972, p. 87; Murphy, 1971)

มาตรฐานนโยบายเป็นการระบุรายละเอียดว่าจะให้ความหมายในนโยบายนั้นได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างไรโดยทั่วไปมาตรฐานจะถูกบรรจุไว้ในกฎหมายและกฎระเบียบของแผนงานเพื่อเชื่อมโยงเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมของการนำนโยบายไปปฏิบัติและผลการปฏิบัติงาน มาตรฐานนโยบายยังเป็นสิ่งสำคัญในการบอกกล่าวต่อผู้นำนโยบายไปปฏิบัติทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับรัฐบาลกลางว่าอะไรคือสิ่งที่ผู้ปฏิบัติถูกคาดหวังให้กระทำ

ประการที่สองการสื่อสารข้อความ (Communications) มาตรฐานนโยบายเป็นเพียงคำแนะนำตักเตือน (Exhortations) ผู้ปฏิบัติจะไม่ยินยอมทำตามถ้าไม่มีการสื่อสารข้อความให้ทราบอย่างชัดเจนเพียงพอเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ปฏิบัติต้องกระทำ

ประการที่สามการบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement) เนื่องจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์การของรัฐ (Intergovernmental System) ไม่มีสายการบังคับบัญชาที่จะสั่งการให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์การนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จจึงต้องมีกลไกและกระบวนการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ระดับรัฐบาลกลางและระดับท้องถิ่นปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานนโยบาย (Schultze, 1970, p. 202; Neustadt, 1960) เจ้าหน้าที่ส่วนกลางอาจใช้มาตรการสำคัญ 3 ประการเพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรนำนโยบายไปปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายได้แก่บรรทัดฐานสิ่งจูงใจและการลงโทษบรรทัดฐานและสิ่งจูงใจเป็นเทคนิคในการบังคับใช้กฎหมายที่นิยมใช้กันมากโดยวิธีการสำคัญคือการหล่อหลอมทางสังคมการโน้มน้าวและการมีส่วนร่วมสำหรับสิ่งจูงใจนอกจากจะเป็นตัวเงินแล้วรัฐบาลกลางอาจให้ความช่วยเหลือเมื่อหน่วยปฏิบัติเผชิญกับความกดดันจากสภาพแวดล้อม

ประการที่สี่คุณสมบัติ (Characteristics of the Implementing Agencies) ลักษณะความเป็นทางการและไม่เป็นทางการขององค์การมีผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติตามมาตรฐานของนโยบายทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งเกี่ยวข้องกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่โครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐบาลจะมีแนวโน้มที่จะจำกัดหรือส่งเสริมให้นำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ (Ripley, Franklin, Holmes, & Moreland, 1973; Rourke, 1969; Downs, 1967; Kaufman, 1971)

ประการที่ห้าเงื่อนไขทางการเมือง (Political Conditions) ขอบเขตของการสนับสนุนหรือคัดค้านต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายจากบุคคลชั้นนำในองค์กรและจากปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชนมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ประการที่หกเงื่อนไขทางสังคมและเศรษฐกิจ (Social and Economic Conditions) เป็นเงื่อนไขที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สำคัญเช่นกันได้แก่คุณภาพของประชาชนความเชื่อและค่านิยมของคนในชุมชนหรือสังคมและความร่วมมือของประชาชนกลุ่มเป้าหมายเป็นต้น

ประการสุดท้ายเจตคติหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ (Dispositions or Attitudes of Implementors) องค์ประกอบ 3 ประการของการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติคือความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานทิศทางของการตอบสนองและความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ (Peltason, 1961; Dolbear & Hammond, 1971; Etzioni, 1961; Wasby, 1973)

จะเห็นได้ว่าการสร้างยอมรับมีความสำคัญต่อการดำเนินงานในทุกภาคส่วน เพราะหากเกิดการยอมรับจะทำให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติดำเนินนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งผู้ที่ได้รับผลจากการดำเนินนโยบายอย่างประชาชนผู้ได้รับผลจากนโยบายไปปฏิบัติเกิดการยอมรับและมีความเชื่อถือที่จะปฏิบัติตามซึ่งจะเห็นได้ว่าการสร้างการยอมรับนั้นมีอิทธิพลอย่างมากต่อการที่จะทำให้นโยบายประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการการยอมรับมาตรการทางกฎหมาย

การยอมรับมาตรการทางกฎหมายของประชาชนในฐานะเป็นผู้รับผลจากนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นั้นเป็นประเด็นสำคัญในการดำเนินนโยบาย เพราะ การยอมรับมาตรการทางกฎหมายเป็นสิ่งสำคัญที่สังคมจะดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุข เมื่อบุคคลยอมรับกฎหมายซึ่งเป็นกฎ กติกา ของสังคม ย่อมจะส่งผลให้เกิดการเคารพเชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลให้กฎหมายที่ตราขึ้นบังคับใช้ในสังคมมีประสิทธิภาพ และสามารถบังคับใช้ได้จริง เกิดผลเป็นรูปธรรมสมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ๆ ซึ่งพิจารณาได้ดังนี้

2.2.1 ความหมายของการยอมรับ

คำว่า “การยอมรับ” นั้น ได้มีการอธิบายความหมายที่ปรากฏเด่นชัดและเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง โดย เอฟเรต โรเจอร์ส (Everett Rogers) ซึ่งได้กล่าวถึงกระบวนการยอมรับ (Adoption process) ไว้ว่า หมายถึง “กระบวนการทางด้านจิตใจของแต่ละปัจเจกบุคคลที่เริ่มต้น

จากการได้รับทราบเกี่ยวกับนวัตกรรม จนกระทั่งท้ายที่สุดถึงขั้นการยอมรับ” (Everett Rogers, 2005) และอธิบายคำว่า “การยอมรับ” หมายถึง “การตัดสินใจใช้นวัตกรรมที่ดีที่สุดที่สามารถทำได้”(Ismail, 2006)

ส่วนการยอมรับกฎหมาย (Legal compliance) นั้น ปรากฏข้อความคิดนี้ตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ โดยโสเครติส (Socratis) ปรัชญาเมธีคนสำคัญในสมัยนั้น ได้กล่าวไว้ว่า ทุกคนต้องยอมรับกฎหมายเสมอแม้จะเป็นผลร้ายแก่ตัวเอง โดยเปรียบเทียบกฎหมายว่าคล้ายเป็นพ่อแม่ ที่ถึงแม้ว่าพ่อแม่จะปฏิบัติต่อเราอย่างไม่ถูกต้อง ผู้เป็นลูกก็ไม่มีสิทธิ์ที่จะแค้นตอบโต้หรือประท้วงพ่อแม่ตน ต่อมาในยุคร่วมสมัยมีนักนิติศาสตร์คือ เซอร์ พอล วินogradoff (Sir Paul Vinogradoff) ได้กล่าวถึงการยอมรับกฎหมายไว้ว่า เป็นเรื่องความจำเป็นของสังคมที่ต้องมีกฎหมายใช้บังคับแก่สมาชิกทั้งหลายในสังคม เพื่อความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สุขร่วมของสังคม โดยเฉพาะภายใต้หลักนิติรัฐที่ถือว่ากฎหมายเป็นใหญ่ และมีความสำคัญเหนือสิ่งใดเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ราษฎรทั้งหลายต้องยอมรับนับถือกฎหมาย (จรัญ โฆษณานันท์, 2547)

แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันพบว่า การยอมรับนับถือกฎหมาย ไม่ได้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์แบบเสมอไป โดยในบางครั้งพบว่า ประชาชนมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ดังเช่นในบางกรณีพบว่า มีประชาชนเป็นจำนวนมากปฏิเสธที่จะจ่ายภาษีให้แก่รัฐ อันเป็นการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งเป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นของประชาชนต่อกฎหมายและผู้อำนาจในการออกกฎหมาย เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งซึ่งมีอิทธิพลเหนือจิตใจของประชาชนที่จะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย นั่นคือ การยอมรับต่อกฎหมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ประชาชนคำนึงถึงในการตัดสินใจบนพื้นฐานของการชั่งน้ำหนักระหว่างศีลธรรมและประโยชน์ส่วนบุคคล โดยประชาชนจะยอมรับและยินดีปฏิบัติตามกฎหมายที่เห็นว่าจะมีความเหมาะสม เนื่องจากคาดเห็นได้ว่าสามารถปฏิบัติตามได้ และนำไปสู่การเคารพเชื่อฟังโดยไม่ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงของการถูกลงโทษจากการฝ่าฝืนกฎหมาย (Tom R. Tyler, 1990)

ข้อความคิดดังกล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดในเรื่องการอธิบายความหมายของ “การยอมรับต่อกฎหมาย” เป็นกระบวนการทางด้านจิตใจของบุคคลที่เริ่มต้นจากการได้รับรู้กฎหมายแล้วเกิดการเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามกฎหมายในที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับการยอมรับนวัตกรรมตามแนวคิดของโรเจอร์ส ที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยต่างมุ่งเน้นอธิบายว่าเป็นกระบวนการทางด้านจิตใจของ แต่ละบุคคลที่ได้รับรู้ และนำไปใช้หรือนำไปปฏิบัติ

สำหรับการศึกษานี้ เป็นการศึกษาการยอมรับต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ดังนั้น

การยอมรับ ในที่นี้หมายถึง การที่บุคคลได้รับทราบกฎหมายและยินดีปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับกฎหมาย

การยอมรับหรือไม่ยอมรับกฎหมายนั้น เป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังการกระทำอันเป็นการเคารพหรือไม่เคารพเชื่อฟังกฎหมาย กล่าวคือ เมื่อประชาชนไม่ศรัทธา หรือไม่ยอมรับนับถือกฎหมายนั้น ๆ ย่อมนำไปสู่การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายในที่สุด ซึ่งการไม่ยอมรับนับถือกฎหมายนั้น ม.ร.ว. เสณีย์ ปราโมชนักกฎหมายคนสำคัญของประเทศไทย ได้อธิบายถึงสาเหตุหรือปัจจัยของการไม่ยอมรับนับถือกฎหมายไว้ 4 ข้อดังนี้

2.2.2.1 ความบกพร่องหรือความไม่ดีของกฎหมาย กล่าวคือ ความไม่ดีของกฎหมาย อาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุหลายประการ ทั้งที่เกิดจากเนื้อหาสาระที่ไม่เป็นธรรมของกฎหมายนั้น ๆ ซึ่งอาจเกิดจากเป็นกฎหมายที่ออกตามอำเภอใจของผู้ปกครองโดยไม่คำนึงถึงผลร้ายที่จะตกอยู่แก่ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายดังเช่น กรณีของกรุงโรมก่อนจะล่มสลายเคยมีการออกกฎหมายได้ตามอำเภอใจ เพียงแต่เอ่ยคำว่า “Sic Volo, Sic Jubeo, Ut Leges” แปลได้ว่า “เพราะฉันต้องการอย่างนี้ เพราะฉันชอบของฉันอย่างนี้ จึงไปออกกฎหมายมาบังคับ” จากนั้นกรุงโรมก็ล่มสลาย นอกจากนี้ความไม่ดีหรือความบกพร่องของกฎหมายยังอาจเกิดจากการใช้กฎหมายผิดกาลเทศะ เช่น การประกาศใช้กฎอัยการศึก ซึ่งความจริงเป็นกฎหมายที่ดีและใช้ประโยชน์ได้มาก แต่หากใช้นานพรั้มหรือก็ยอมไม่มีใครยอมรับนับถือกฎหมาย เหมือนกรณีไม่นับถือเงินเพื่อเช่นกัน

2.2.2.2 เนื่องจากผู้ออกกฎหมายบำเพ็ญตนอยู่เหนือกฎหมายเสียเอง

2.2.2.3 ไม่มีการอธิบายเหตุผลหรือประโยชน์ของกฎหมายให้คนทั่วไปเข้าใจ

2.2.2.4 กฎหมายนั้นมิได้ออกมาเพื่อประโยชน์ของประชาชน หรือออกมาโดยมิได้รับความยินยอมเห็นชอบของประชาชน กฎหมายในลักษณะนี้ประชาชนอาจไม่นับถือปฏิบัติตาม เพราะเห็นว่าไม่ใช่กฎหมายแต่เป็นกดหัว (จรัญ โฆษณานันท์, 2547)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับกฎหมายนั้นเป็นเรื่องของ บทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นสำคัญ แต่นอกเหนือจากนี้ยังมีปัจจัยในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของแต่ละปัจเจกบุคคลที่ส่งผลต่อการยอมรับกฎหมายด้วย รวมทั้งปัจจัยด้านจิตวิทยา เช่น ปัจจัย การรับรู้ ความเชื่อมั่น ของ กิตติเมธ สาคุณ (2554) และทัศนคติ ของ วุทธิพงศ์ ภัคดีกุล (2553) เป็น

ต้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การรับรู้และความเข้าใจ นับเป็นปัจจัยที่อาจสำคัญที่ส่งผลต่อการยอมรับกฎหมายใดใดของประชาชน

2.3 แนวคิดและทฤษฎีการรับรู้

2.3.1 ความหมายการรับรู้ (perception)

นักวิชาการในหลายสาขาได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ มีดังนี้

ชิฟแมน และคานุก (Schiffman & Kanuk, 2000) ได้กล่าวไว้ว่า การรับรู้ คือ กระบวนการที่บุคคลแต่ละคนมีการเลือกการรับรู้จากสิ่งเร้าภายนอกผ่านความรู้สึก (sensation) หรือรับเอาข้อมูลภายนอกเข้ามาอย่างกระตือรือร้น (active) โดยใช้ภาวะจิตวิสัย (subjection) และมีการสร้างสรรค์ (creative) จะทำให้เกิดกระบวนการทำงาน 3 อย่าง ได้แก่ การเลือกสิ่งเร้า (selection) การจัดหมวดหมู่สิ่งเร้า (organization) และการประเมินค่าหรือตีความ (evaluation or interpretation) การรับรู้จะครอบคลุมถึงอิทธิพลที่ได้รับจากสังคม ไม่ได้เกิดจากจิตและประสาทอย่างเดียว แต่การรับรู้เกิดจากการรับอิทธิพลทางสังคม หรือสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ซึ่งหมายถึงระบบสังคมและวัฒนธรรมด้วย

2.3.2 ความหมายพฤติกรรมกรรับรู้

งามพิศ สัตย์สงวน (2543) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาท คือ พฤติกรรมที่คาดหวังสำหรับผู้ อยู่ในสถานภาพต่าง ๆ ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร (role expectation) เป็นบทบาทที่คาดหวังโดยกลุ่มคน หรือสังคมเพื่อทำให้คู่สัมพันธ์มีการกระหว่ากันทางสังคมได้ รวมทั้งสามารถพยากรณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น ผู้มีตำแหน่งเป็นพ่อจะได้รับการคาดหวังจากสังคมให้แสดง บทบาทหรือหน้าที่ต่าง ๆ ของพ่อ คือ เลี้ยงดูลูก ส่งเสียให้เล่าเรียนอบรมสั่งสอนให้มีความรักความเอ็นดูและอื่น ๆ อีกเป็นต้น ตำแหน่งอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน เช่น ครูอาจารย์ เสมียน ภารโรง ต่างมี บทบาทที่คาดหวังจะต้องทำในฐานะที่ครองตำแหน่งต่าง ๆ เหล่านั้นอยู่

ลักขณา สิริวัฒน์ (2549) ได้กล่าวไว้ว่า การรับรู้ หมายถึง การเกิดสัมผัสอย่างมีความหมายและเป็นประสานสัมผัสเกิดการสัมผัสขึ้นออกมาเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย อาจเป็นสิ่งที่รู้จักและเข้าใจกัน ความหมายของการสัมผัสนั้นจะต้องใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม ดังนั้นหากคนไม่มีความรู้เดิมหรือลืมเรื่องนั้น ๆ ไปก็จะไม่มีการรับรู้ในสิ่งนั้น ๆ แต่จะเกิดเฉพาะการสัมผัสกับสิ่งเร้าเท่านั้น

บรรยงค์ โตจินดา (2543) ได้กล่าวไว้ว่า การรับรู้ว่า หมายถึง การที่บุคคลได้รับตีความและตอบสนองต่อสิ่งที่เกิดขึ้น การรับรู้แบ่งได้เป็น 2 กิจกรรม คือ การรับข้อมูลและการแปล

ข้อมูลให้เป็นข้อความตามความเข้าใจ การรับรู้จะต้องคำนึงถึงความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสาร ความสนใจและประสบการณ์จึงสามารถทำให้แปลความถูกต้อง

สรุปได้ว่าการรับรู้ หมายถึง ความเข้าใจการรับข้อมูลและการแปลข้อมูล ที่เกิดจากการสัมผัสสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วมีการตอบสนองรับรู้ในสิ่งนั้น ๆ

ลักษณะของการรับรู้

อิทธิพลจากภายนอก ได้แก่ ขนาดและความเข้มของสิ่งเร้า (size and intensity) การทำซ้ำๆ (repetition) สิ่งที่มีความตรงกันข้าม (contrast) และการเคลื่อนไหว (movement)

อิทธิพลจากภายใน ได้แก่ แรงจูงใจ (motive) และความคาดหวัง (expectancy) ความสนใจอารมณ์ ความคิดและจินตนาการความรู้สึกต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับ

ปัจจัยการรับรู้

ด้านกายภาพ หมายถึง อวัยวะสัมผัส เช่น หู ตา จมูก และอวัยวะสัมผัสอื่น ๆ ปกติหรือไม่ มีความรู้สึกรับสัมผัสสมบูรณ์เพียงใด ความสมบูรณ์ของอวัยวะรับสัมผัส จะทำให้รับรู้ได้ดี การรับรู้บางอย่างเกิดจากอวัยวะรับการสัมผัส 2 ชนิดทำงานร่วมกัน เช่น ลิ้นและจมูกช่วยกันรับรู้รสชาติการรับรู้จะมีคุณภาพดีขึ้น ถ้าเราได้รับสัมผัสหลายทาง เช่น เห็นภาพและได้ยินเสียงในเวลาเดียวกัน ทำให้เราแปลความหมายของสิ่งเร้าได้ถูกต้อง

ด้านจิตวิทยา ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาของคนที่มียิทธิพลต่อการรับรู้มีหลายประการ เช่น ความจำ อารมณ์ ความพร้อม สถิติปัญญา การสังเกตพิจารณาความสนใจความตั้งใจ ทักษะค่านิยม วัฒนธรรม ประสบการณ์เดิม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นผลจากการเรียนรู้เดิมและประสบการณ์เดิม

นอกจากปัจจัยสำคัญดังกล่าวแล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้อีก ได้แก่ สมรรถภาพของอวัยวะสัมผัส ความสามารถของสมอง และประสาทสัมผัสที่จะได้รับ การเลือกจัดหมวดหมู่และตอบสนองรวมทั้งขนาดและชนิดของสิ่งเร้า เช่น บุคคลจะรับรู้สิ่งเร้าได้ดีและรวดเร็ว ถ้าสิ่งเร้ามีความเข้มมาก ขนาดของสิ่งเร้าใหญ่และสะดุดตาโดยเฉพาะสิ่งเร้าใหม่ ๆ ที่ไม่คุ้นเคย บุคคลจะใส่ใจและเกิดการรับรู้หากพบความแตกต่างกันของสิ่งเร้าเกิดขึ้นและสิ่งเร้า นั้น เกิดขึ้นซ้ำ ๆ และมีการเคลื่อนไหวบุคคลต่อการรับรู้

ดังนั้น การรับรู้ หมายถึง การรับรู้ที่อาจเกิดจากมีสิ่งเร้าใจอย่างเดียวกันดึงดูดความสนใจ และที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ทั้งภายในและภายนอกที่มีแรงจูงใจ หรือมีการกระทำซ้ำ ๆ กับสิ่งตรงกันข้ามและปัจจัยการรับรู้มี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะของผู้รับรู้ และลักษณะของสิ่งเร้า

2.3.3 องค์ประกอบของการรับรู้

วิภาพร มาพบสุข (2542) ได้กล่าวไว้ว่า การรับรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการดังนี้

ขั้นที่ 1 สิ่งเร้า (stimulus) เมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าจะมีการจัดระบบเพื่อแยกแยะสิ่งเร้าที่เกิดออกมาเป็นส่วนที่สนใจ หรือมุ่งความสนใจไปยังสิ่งนั้นเป็นพิเศษ และจัดสิ่งเร้าให้รับรู้และเข้าใจมากขึ้น

ขั้นที่ 2 กระแสประสาทสัมผัสส่งไปยังระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งมีศูนย์อยู่ที่สมอง เพื่อสั่งการตรึงนี้เกิดการรับรู้ (perception) ซึ่งเป็นตัวกำหนดข่าวสารว่าจะยอมรับหรือไม่ยอมรับ โดยเป็นกระบวนการเลือกที่จะรับรู้ ทำให้เกิดการรับรู้เด่นชัดเฉพาะสิ่งที่สนใจเท่านั้น

ขั้นที่ 3 สมองแปลความหมายออกมาเป็นความรู้ความเข้าใจโดยอาศัยความรู้เดิมและประสบการณ์เดิม ความจำ เจตคติ ความต้องการ บรรทัดฐานทางสังคม (norms) บุคลิกภาพ เซวณปัญญา ทำให้เกิดการตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งต่อการรับรู้ (perception)

โดยสรุป การรับรู้ หมายถึง การแปลความหมายสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบอวัยวะรับสัมผัสแล้วเกิดการตอบสนอง ขั้นตอนแรกการรับรู้คือ สิ่งเร้ามากระตุ้นอวัยวะรับสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งประกอบไปด้วย หู ตา จมูก ปาก (ลิ้น) และกายสัมผัส เมื่อรับสัมผัสแล้วอาจเกิดความรู้สึก แต่หากมีการตีความ หรือแปลความหมายจากสมอง โดยอาศัยข้อมูลจากประสบการณ์ในอดีต หรือความจำ ก็จะเป็นการรับรู้เกิดขึ้น และเกิดเป็นปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งเร้าที่มากระตุ้นนั้น ๆ

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ

ไพศาล หวังพานิช (2526) ได้ให้ความหมายของความรู้ความเข้าใจ ว่าหมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจ ไปดัดแปลงปรับปรุงเพื่อให้สามารถจับใจความ อธิบาย หรือเปรียบเทียบย้อนเรื่องราวความคิดเห็นข้อเท็จจริงต่างๆ ทั้งยังสามารถอธิบายและเปรียบเทียบสิ่งที่มีลักษณะและสภาพคล้ายคลึงเป็นทำนองเดียวกับของเดิมได้ บุคคลที่มีความเข้าใจในสิ่งใดจะสามารถแปลความหมาย ตีความ หรือขยายความเกี่ยวกับสิ่งนั้นได้ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) กล่าวว่า ความรู้ คือ พฤติกรรมขั้นต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะโดยการฝึกหรือโดยการมองเห็น ความรู้ขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความความหมาย ทฤษฎี ข้อเท็จจริง กฎ โครงสร้าง และวิธีการแก้ปัญหา

บุญชม ศรีสะอาด (2527) กล่าวว่า ความรู้ คือ ความสามารถของสมองในอันที่จะทรงไว้ซึ่งเรื่องราวต่างๆ ที่บุคคลได้รับเข้าไว้ในสมอง การวัดว่าบุคคลมีความสามารถในการจำเรื่องราวต่างๆ ได้มากน้อยเพียงใดนั้น วัดได้จากความสามารถในการระลึกออกของบุคคลนั้น

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2541) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง ข่าวสารที่เก็บไว้ในความทรงจำ ส่วนหนึ่งของข่าวสารทั้งหมดเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของผู้บริโภคในตลาดเรียกว่า ความรู้เกี่ยวกับผู้บริโภค (Consumer Knowledge) ซึ่งอาจจะศึกษาได้โดยการตอบคำถามดังนี้ คือ ผู้บริโภคคืออะไร ความรู้จัดระเบียบอยู่ในความทรงจำในรูปใด และจะวัดความรู้ได้อย่างไร

รัตติกรณ์ จงวิศาล (2535) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง กฎเกณฑ์ ข้อเท็จจริงและข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับและสะสมไว้ในรูปของการจำ

บลูม และคณะ (Bloom, S., & Others, 1956) กล่าวว่า ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการที่คนขยายความรู้ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล แยกเป็น 3 ขั้นที่สำคัญคือ การแปลความหมายของคำ ข้อความ สัญลักษณ์ในแง่มุมมองใหม่ตามเนื้อเรื่องและหลักวิชาการนั้น ๆ การตีความโดยเอาความหมายจากการแปลทั้งหมดมารวมกันแล้วสรุปหรือขยายความนั้น ตามแนวการตีความโดยเอาความหมายจากการแปลทั้งหมดมารวมกันแล้วสรุปหรือขยายความนั้น ตามแนวใหม่ และทัศนะใหม่ มุมมองใหม่ เพื่อให้กว้างไกลออกไปจากข้อเท็จจริง โดยจะต้องให้ข้อมูลหรือแนวโน้มอย่างเพียงพอ

จากความหมายของความรู้และความเข้าใจที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ความรู้ ความเข้าใจหมายถึง การสะสมประสบการณ์ ความทรงจำ ข้อมูลต่างๆ ที่บุคคลได้เก็บไว้ในสมอง โดยสามารถนำออกมาใช้ได้ในการให้ข้อมูล อธิบายหรือความสามารถในการแปลความหมาย ซึ่งสามารถวัดความรู้ความเข้าใจได้จากการระลึก

2.4.1 โครงสร้างของความรู้

บลูม และคณะ (Bloom et al., 1956) แบ่งพฤติกรรมโครงสร้างความรู้ออกเป็น 6 ขั้นตอนโดยเรียงจากขั้นง่ายไปหาขั้นยาก สรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความรู้ - ความจำ (knowledge) หมายถึง การระลึกได้ ความรู้นั้น สามารถยกมากล่าวอ้างอิงเพื่อสนับสนุนในสิ่ง ที่ตนต้องการทำความเข้าใจกระจ่างขึ้น

ขั้นที่ 2 ความเข้าใจ (comprehension) หมายถึง สามารถอธิบายชี้แจง โดยการแปลความ ตีความ สรุปความ พยากรณ์ ยกตัวอย่างประกอบได้

ขั้นที่ 3 การนำไปใช้ (application) หมายถึง สามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ หรือนำเอากฎ สูตร หลักการมาใช้ในการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ (analysis) หมายถึง สามารถแยกแยะให้เห็นส่วนประกอบ จำแนกประเภทหาความสัมพันธ์ของส่วนย่อยของสิ่งของตั้งแต่สองสิ่งขึ้นไป

ขั้นที่ 5 การสังเคราะห์ (synthesis) หมายถึง สามารถนำเอาส่วนย่อยๆ มาประกอบ เห็นสิ่งใหม่ เรียบเรียงเรื่องราว ออกแบบการทดลอง การเรียนรู้ระดับนี้ เน้นความคิดสร้างสรรค์

ขั้นที่ 6 การประเมินผล (evaluation) หมายถึง ความสามารถในการตีความ ประเมินจัดกลุ่มวิจารณ์โดยใช้สถิติเป็นเครื่องสนับสนุนว่าดี ปานกลาง เลว

จากโครงสร้างความรู้ของ Bloom จะเห็นได้ว่าความจำนั้นเป็นความรู้พื้นฐาน ถ้าไม่มีความจำแล้วจะเกิดความเข้าใจไม่ได้ ในทำนองเดียวกันการนำไปใช้จะเกิดไม่ได้ ถ้าไม่มีความเข้าใจเป็นเช่นนี้เรื่อยไปทุกชั้นจากชั้น 2 ขึ้นไปถึงชั้น 6 ซึ่งเป็นขั้นสุดท้าย

2.4.2 การวัดความรู้

กิตติมา ปรีดีดิถ (2520) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความรู้มีหลายชนิด แต่ละชนิดมีความเหมาะสมกับการวัดความรู้ตามคุณลักษณะซึ่งแตกต่างกันออกไป เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ที่นิยมใช้วัดกันมากคือ แบบทดสอบ แบบทดสอบถือว่าเป็นสิ่งเร้า เมื่อนำไปให้ผู้ถูกสอบ ให้แสดงอาการตอบสนองออกมาด้วยพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การพูด การเขียน การทำท่าทาง ฯลฯ เพื่อให้สามารถสังเกตเห็นหรือสามารถนับจำนวนปริมาณได้ เพื่อนำไปแทนอันดับหรือคุณลักษณะของบุคคลนั้น รูปแบบของข้อสอบหรือแบบทดสอบมี 3 ลักษณะ

1. ข้อสอบปากเปล่า เป็นการทดสอบด้วยวาจา หรือคำพูดระหว่างผู้ทำการสอบกับผู้ถูกสอบโดยตรงหรือบางครั้ง เรียกว่า “การสัมภาษณ์”

2. แบบสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

แบบความเรียง เป็นแบบที่ต้องการให้ผู้อธิบาย บรรยาย ประพันธ์หรือวิจารณ์ เรื่องราวที่เกี่ยวกับความรู้นั้น

แบบจำกัด คำตอบเป็นข้อสอบที่ให้ผู้สอบพิจารณาเปรียบเทียบ ตัดสินข้อความหรือรายละเอียดต่างๆ ซึ่งมีอยู่ 4 แบบ คือ แบบถูก ผิด แบบจำกัด และแบบเลือกตอบ

3. ข้อสอบภาคปฏิบัติ เป็นข้อสอบที่ไม่ต้องการให้ผู้ถูกสอบตอบสนองออกมาด้วยคำพูดหรือเขียนเครื่องหมายใดๆ แต่มุ่งให้แสดงพฤติกรรมด้วยการกระทำจริง

รตติกรณ์ จงวิศาล (2535) การวัดความรู้ ความสามารถในการระลึก (Recall) เรื่องราวข้อเท็จจริงหรือประสบการณ์ต่างๆ หรือเป็นการวัดการระลึก ประสบการณ์เดิมที่บุคคลได้รับจากคำสอนการบอกกล่าว การฝึกฝนของผู้สอนรวมทั้งตำราจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ด้วย คำถามวัดความรู้แบ่งออกเป็น 3 ชนิดคือ

(1) ถามความรู้ในเนื้อเรื่อง เป็นการถามรายละเอียดของเนื้อหา ข้อเท็จจริงต่างๆ ของเรื่องราวทั้งหลาย ประกอบด้วยคำถามประเภทต่างๆ เช่น ศัพท์และนิยาม กฎและความจริง หรือรายละเอียดเนื้อหาต่างๆ

(2) ความรู้ในวิธีการ เป็นการถามวิธีปฏิบัติต่างๆ แบบแผน ประเพณี ขั้นตอนการปฏิบัติทั้งหลาย เช่น ถามระเบียบแบบแผน ลำดับขั้นและแนวโน้ม การจัดประเภทและหลักเกณฑ์ต่างๆ

(3) ถามความรู้รวบยอดเป็นการถามความสามารถในการจดจำข้อสรุปหรือหลักการของเรื่องที่เกิดจากการผสมผสานหลักขณะ เพื่อรวบรวมและย่อลงมาเป็นหลักหรือหัวใจของเนื้อหานั้นๆ

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2533) การสร้างแบบทดสอบเพื่อเป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรม ด้านความรู้ ความจำที่เป็นที่รู้จักแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) แบบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอบต้องเขียนตอบ เป็นการยากที่จะควบคุมการตอบของผู้สอบได้ แบบทดสอบชนิดนี้ยังแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

(1.1) แบบทดสอบที่ไม่จำกัดคำตอบ (Essay – extended response) หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้ตอบมีสิทธิในการตอบอย่างเสรี

(1.2) แบบทดสอบที่จำกัดคำตอบ (Essay – restricted response) หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้ตอบมีสิทธิในการตอบจำกัด

(1.3) แบบทดสอบแบบตอบสั้นๆ (Short – answer) หมายถึง แบบทดสอบที่ต้องการคำตอบที่เป็นวลีเท่านั้น

(1.4) แบบทดสอบแบบให้เติมคำให้สมบูรณ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ต้องการให้เติมคำตอบ

(2). แบบปรนัย เป็นแบบทดสอบที่มีรูปแบบ (Structure) มากที่สุด สามารถใช้วัดผลได้แบบทดสอบแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

(2.1) แบบถูกผิด (True – False) คำถามชนิดนี้ถามถึงความจริง หลักการ กฎต่างๆและการตีความ

(2.2) แบบทดสอบแบบจับคู่ (Matching) ลักษณะของข้อสอบจะมี 2 คอลัมน์ คอลัมน์หนึ่งเป็นชุดของคำถาม อีกคอลัมน์หนึ่งเป็นชุดคำตอบ ซึ่งผู้ตอบจะเลือกคำตอบที่ถูกต้อง เพื่อให้สอดคล้องกับคำถาม

(2.3) แบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) ข้อสอบแบบนี้จะประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นส่วนของโจทย์ (Stem) อีกส่วนหนึ่งเป็นตัวเลือก (Alternative) มีตั้งแต่ 3 – 5 ตัวเลือก แบบทดสอบประเภทนี้จะวัดความสามารถของสมองได้ตั้งแต่ต่ำจนถึงขั้นสูงๆ โดยคำตอบในตัวเลือกนั้น จะมีข้อถูกอยู่เพียงข้อเดียว ส่วนข้ออื่นๆ เป็นตัวลวง (Distracters) เป็นแบบทดสอบที่นิยมใช้กันมาก เพราะมีข้อดีที่ว่าการให้คะแนนไม่ว่าใครตรวจ การให้คะแนนจะเท่ากันเสมอ

จากที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ในการสร้างเครื่องมือวัดความรู้ความเข้าใจ จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับนิยาม ซึ่งนิยามในที่นี้คือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้รับการยอมรับว่าไม่ใช่สินค้าธรรมดา เนื่องจากส่งผลกระทบต่อสุขภาพโดยเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ก่อให้เกิดภาระโรค (Burden of diseases) มากกว่า 200 ชนิด เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม (WHO, 2014: 18) ดังนั้นประเทศต่าง ๆ จึงมีแนวความคิดที่จะควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อลดผลกระทบทางสุขภาพ รวมถึงความสูญเสียทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ อันเนื่องมาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งแนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นี้ มีสาระสำคัญดังจะกล่าวต่อไปนี้

2.5.1 ความหมายของการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การอธิบายความหมายของคำว่า “การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” นั้น จำเป็นต้องทำความเข้าใจแนวความคิดพื้นฐานในเรื่องนี้เป็นเบื้องต้นก่อนว่า เป็นแนวความคิดที่ตั้งอยู่บนเจตนารมณ์ในการป้องกันควบคุมปัจจัยเสี่ยงสุขภาพ (Health) ของบุคคล และความผาสุก (Well-being) ของประชาชนโดยรวม ดังนั้นการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงเป็นการควบคุมบนพื้นฐานของการคุ้มครองปัจเจกบุคคลควบคู่ไปกับการคุ้มครองสังคม เพื่อให้สังคมสามารถดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุข เป็นสังคมสุขภาวะที่ปราศจากโรค และภัยคุกคามสุขภาพจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จึงมีลักษณะเป็นการควบคุมทางสังคมประการหนึ่ง ซึ่งการควบคุมทางสังคมนั้น มีการอธิบายความหมายไว้โดยนักวิชาการด้านสังคมวิทยา ดังนี้

Richard T. Lapiere อ้างใน (ปฐม ทรัพย์เจริญ, 2546) การควบคุมทางสังคม เป็นการควบคุมที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์พฤติกรรมทางวัฒนธรรม เช่น สถานภาพ ค่านิยม บรรทัดฐานทางสังคม การควบคุมแบบเผด็จการ การควบคุมแบบประชาธิปไตย และความเชื่อทางศีลธรรม เป็นต้น โดยมีจุดมุ่งหมายมุ่งเน้นให้ประชาชนสามารถประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสังคมที่วางไว้

Martindale อ้างใน (ปฐม ทรัพย์เจริญ, 2546) กล่าวว่า การควบคุมทางสังคมเป็น การศึกษาเกี่ยวกับการทำให้ระเบียบของสังคมสามารถดำรงอยู่ได้

Bredemire and Stephenson อ้างใน (ปฐม ทรัพย์เจริญ, 2546) กล่าวว่า กลไกการควบคุมทางสังคม ได้แก่ ทุกอย่างที่สังคมจัดเตรียมขึ้นเพื่อป้องกันความกดดันตั้งเครียดหรือ เพื่อป้องกันความกดดันตั้งเครียดที่ยังผลให้เกิดพฤติกรรมผิดสังคม (Deviance)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการอธิบายความหมายในมิติของการควบคุมทางสังคมเป็นสำคัญ จึงยังไม่ครอบคลุมความหมายของการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีมิติของการคุ้มครองสุขภาพปัจเจกบุคคลด้วยโดยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ได้กล่าวไว้ว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดภาระโรค (Burden of diseases) และส่งผลกระทบต่อสุขภาพ รวมถึงความผาสุกของปัจเจกบุคคล ตลอดจนประชาชนโดยรวม นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความเสียหายทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศด้วย จึงเป็นเหตุผลที่หนักแน่นเพียงพอที่นานาประเทศจะมีนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือ เรียกว่า “นโยบายแอลกอฮอล์” (Alcohol Policy) ซึ่งเป็นคำรวม ๆ ที่หมายความถึง การจัดตั้งมาตรการทางกฎหมายหรือทางสังคมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อลดผลกระทบทางสุขภาพและความเสียหายทางสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งมาตรการที่ว่านี้อาจจัดตั้งขึ้นโดยภาครัฐหรือภาคประชาสังคมก็ได้ และอาจประกอบด้วยมาตรการที่ไม่ได้มุ่งลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยตรงก็ได้ แต่เป็นมาตรการที่ใช้เพื่อลดผลกระทบหรือความสูญเสียจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (World Health Organization, 2014)

ดังนั้นสรุปได้ว่า การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การจัดตั้งมาตรการทางกฎหมายหรือทางสังคมขึ้น และดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดผลกระทบทางสุขภาพและความเสียหายทางสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งประชาชนสามารถประพฤติและปฏิบัติตามมาตรการเช่นว่านี้ได้

2.5.2 สรุปสาระสำคัญของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

การศึกษาเรื่องความเข้าใจและการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนนี้ มีขอบเขตของการศึกษาเฉพาะมาตรการทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ที่สำคัญคือ เนื่องจากเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศสมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย และภายใต้เจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว ได้มีการบัญญัติมาตรการทางกฎหมายเพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย ซึ่งกำหนดมาตรการไว้ 6 มาตรการ ได้แก่ มาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ มาตรการควบคุมสถานที่จัดจำหน่าย มาตรการควบคุมวันและเวลาจัดจำหน่าย มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล มาตรการควบคุมสถานที่บริโภค และมาตรการควบคุมการโฆษณา โดยแยกพิจารณาได้ดังนี้

2.5.2.1 มาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ เป็นการป้องกันการใช้ฉลากและบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์เป็นสื่อโฆษณาหรือทำให้ฉลากและบรรจุภัณฑ์มีลักษณะดึงดูดใจ เชิญชวนให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปตัดสินใจเลือกซื้อเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ไปบริโภคมากขึ้นโดยบัญญัติไว้ในมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ฯ โดยเป็นการกำหนดหน้าที่ของผู้ผลิตและผู้นำเข้าให้ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎหมายในเรื่องบรรจุภัณฑ์ ฉลาก และข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้ามาภายในราชอาณาจักรไทย โดยที่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าว ให้อำนาจคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์เป็นผู้ออกประกาศกำหนด โดยต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์แห่งชาติ และปัจจุบันได้มีการออกประกาศคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับฉลากของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2558 เพิ่มเติมอีกด้วย

อาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบันมาตรการควบคุมในด้านฉลากของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กำหนดห้ามใช้ฉลากเป็นสื่อโฆษณาเชิญชวนให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ว่าจะเป็นการใช้ข้อความที่เป็นการชักจูงใจเชิญชวนให้บริโภค หรือวาดอ้างสรรพคุณ คุณประโยชน์ หรือคุณภาพของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค เช่น การใช้ข้อความที่ทำให้เกิดทัศนคติที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในทางสังคมหรือทางเพศ หรือข้อความที่เป็นภาพนักกีฬา ศิลปิน ดารานักชวกร นักแสดง หรือการ์ตูน เป็นต้น

2.5.2.2 มาตรการควบคุมสถานที่จัดจำหน่าย

การควบคุมสถานที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นมาตรการจำกัดความหนาแน่นของจุดขายเพื่อลดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ นอกจากบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว ปัจจุบันได้มีการอาศัยบทบัญญัติในมาตรา 27 (8) ในเรื่องสถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตราอนุบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มเติม ดังนี้

1. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐ พ.ศ. 2555 มีบทบัญญัติกำหนดสถานที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ห้ามขายหรือห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ประกอบกิจการโรงงาน พ.ศ. 2555
3. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสวนสาธารณะของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ พ.ศ. 2556
4. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนทางรถไฟ พ.ศ. 2558
5. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในท่าเรือโดยสารสาธารณะ พ.ศ. 2558
6. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานีขนส่ง พ.ศ. 2558
7. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนทาง พ.ศ. 2558

8. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ห้ามขายหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่ที่อยู่ในกำกับดูแลและใช้ประโยชน์ของราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ พ.ศ. 2558

2.5.2.3 มาตรการควบคุมวันและเวลาจำหน่าย

การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในมิติด้านวันและเวลา มีการบัญญัติไว้ใน มาตรา 28 โดยเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการจำกัดวันและเวลาในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้อย่างกว้าง ๆ โดยให้อำนาจนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ออกประกาศกำหนดว่าจะห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน และเวลาใดบ้าง ทั้งนี้ โดยมีการกำหนดข้อยกเว้นไว้ในกรณีการขายของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือตัวแทนของผู้ผลิต หรือผู้นำเข้า ไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ซึ่งภายใต้บทบัญญัตินี้ นายกรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

การกำหนดวันห้ามขาย

การกำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้มีการตราขึ้นเป็นประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2552 และภายหลังจากที่อนุบัญญัติฉบับนี้ประกาศมีผลบังคับใช้ได้ไม่นาน ต่อมาได้มีการยกเลิกและออกประกาศฉบับใหม่ คือ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552

สำหรับปัจจุบัน ได้มีการยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้ง 2 ฉบับดังกล่าวข้างต้น และมีการออกประกาศฉบับใหม่ คือ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558

กล่าวโดยสรุปได้ว่า มาตรการควบคุมวันในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันนายกรัฐมนตรีได้มีการประกาศกำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ 5 วัน ดังนี้

1. วันมาฆบูชา
2. วันวิสาขบูชา
3. วันอาสาฬหบูชา
4. วันเข้าพรรษา
5. วันออกพรรษา

ส่วนการกำหนดข้อยกเว้นในเรื่องวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีดังนี้

- (1) การขายของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือตัวแทนของผู้ผลิต หรือผู้นำเข้า ไปยัง

ผู้ขายซึ่ง

ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

(2) การขายในร้านค้าปลอดอากรภายในอาคารท่าอากาศยานนานาชาติ

การกำหนดเวลาห้ามขาย

การกำหนดเวลาห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้มีการตราขึ้นเป็นประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดเวลาห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2558 โดยสรุปได้ว่า มาตรการควบคุมเวลาในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันนายกรัฐมนตรีได้มีการประกาศ กำหนดเวลาในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ 2 ช่วงเวลา ดังนี้

1. เวลาตั้งแต่ 11.00 นาฬิกา ถึงเวลา 14.00 นาฬิกา
2. เวลาตั้งแต่ 17.00 นาฬิกา ถึงเวลา 24.00 นาฬิกา

ส่วนการกำหนดข้อยกเว้นในเรื่องเวลาขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีดังนี้

- (1) การขายในอาคารท่าอากาศยานนานาชาติ
- (2) การขายในสถานบริการซึ่งเป็นไปตามกำหนดเวลาเปิดปิดของสถานบริการ

ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

2.5.2.4 มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล

การควบคุมการขายให้กับบุคคลบางประเภท เป็นมาตรการทางกฎหมายที่ควบคุมมิให้มีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับบุคคลบางประเภทที่กฎหมายมุ่งประสงค์จะคุ้มครองเป็นพิเศษ ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 29 โดยกำหนดห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับบุคคล 2 ประเภท ดังนี้

1. บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
2. บุคคลที่มีอาการเมเอนจนครองสติไม่ได้

2.5.2.5 มาตรการควบคุมสถานที่ห้ามบริโภค

การควบคุมสถานที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นมาตรการสำคัญที่มุ่งลดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การคุ้มครองผลกระทบทางจิตใจของประชาชนในเรื่องความเหมาะสมทางบริบทของสังคมเกี่ยวกับสถานที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ การก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ และภัยคุกคามสุขภาพอื่น ๆ จากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ได้กำหนดสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้

2.5.2.6 มาตรการควบคุมการโฆษณา

การควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถือเป็นมาตรการสำคัญอย่างยิ่งในการลดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน เนื่องจากการโฆษณามีอิทธิพลต่อจิตใจของผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่ยังไม่มีความพร้อมในการตัดสินใจเทียบเท่าผู้ใหญ่ เป็นการโน้มน้าว ชักจูงใจให้เด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไป บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น กระตุ้นให้เกิดนักดื่มหน้าใหม่ กฎหมายจึงเข้ามาแทรกแซงโดยกำหนดมาตรการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้ โดยมีเจตนารมณ์มุ่งลดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และป้องกันการเกิดนักดื่มหน้าใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ โดยเป็นการกำหนดห้ามบุคคลใด ๆ ก็ตามทำการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม ซึ่งคำว่า “โฆษณา” นั้น มีการให้คำจำกัดความไว้ในมาตรา 3

จากบทบัญญัติที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่า การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา 32 วรรคแรก ตอนต้นที่บัญญัติว่า “ห้ามผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” จึงมีความหมายสมบูรณ์ในตัวเองตามมาตรา 3 กล่าวคือ เป็นการที่บุคคลใด ๆ ก็ตาม กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้ประชาชนเห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความ โดยมีเจตนาเพื่อประโยชน์ในทางการค้า การกระทำได้กล่าวเข้าข่ายเป็นความผิดฐานโฆษณาตามกฎหมายนี้แล้ว นอกจากนี้คำว่า “โฆษณา” ตามมาตรา 3 ยังได้กำหนดนิยามที่มีความทันสมัย โดยการกำหนดนิยามให้ครอบคลุมถึงการสื่อสารการตลาดด้วย ส่งผลให้การกระทำใด ๆ ที่เป็นการสื่อสารการตลาดสินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะเข้าข่ายความผิดตามกฎหมายนี้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงว่า ได้มีการอวดอ้างสรรพคุณ หรือมีข้อความชักจูงใจให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ ส่วนบทบัญญัติในมาตรา 32วรรคแรก ตอนท้ายที่บัญญัติว่า “หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม” หมายถึง กรณีที่ผู้กระทำได้มีเจตนาที่จะทำเพื่อประโยชน์ในทางการค้า กรณีนี้จะมีความผิดก็ต่อเมื่อมีพฤติการณ์ประกอบคือ มีการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม(แสง บุญเฉลิมวิภาส, 2554)

การห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา 32 วรรคแรกนั้น เป็นการห้ามโฆษณาโดยเด็ดขาดสำหรับบุคคลทุกคน แต่อย่างไรก็ตามในมาตรา 32 วรรคสอง ได้กำหนด

ขอยกเว้นให้กับผู้ผลิตเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้สามารถทำการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ ได้ ทั้งนี้ ภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ซึ่งปัจจุบันได้มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการแสดงผลสัญลักษณ์เพื่อประกอบการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2553

นอกจากนี้ ภายใต้บทบัญญัติในข้อ 4 ของกฎกระทรวงดังกล่าว คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ออกประกาศคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เรื่อง รูปแบบของข้อความคำเตือนประกอบภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือภาพสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2557

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์นโยบายการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา 32 ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้มีการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ (2542) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ โดยศึกษากฎหมายในฐานะเป็นเครื่องมือในการควบคุมสังคมให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้กฎหมายขาดประสิทธิภาพนั้น ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการบัญญัติกฎหมาย กล่าวคือ หากการออกกฎหมายเป็นไปโดยสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีหรือความเชื่อของบุคคลในสังคมนั้นแล้ว ย่อมมีปัญหาในการบังคับใช้น้อย หรือแทบไม่มีเลย แต่หากกฎหมายต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือแนวปฏิบัติของชุมชนแล้ว ก็จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องการละเมิดบทกฎหมายอยู่เนือง ๆ จำต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่องและจริงจังจนเกิดเป็นนิสัยและปฏิบัติตามกฎหมายในที่สุด ส่วนการจะทำให้กฎหมายมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องบัญญัติกฎหมายให้เข้าใจง่ายและปฏิบัติได้ง่าย ทั้งต้องบัญญัติให้สอดคล้องกับสิ่งที่ชุมชนประพฤติและปฏิบัติกัน ประกอบกับการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมและพื้นเพของสังคมมาพิจารณาประกอบด้วย

2. ปัจจัยด้านการลงโทษผู้กระทำความผิด กล่าวคือ กฎหมายที่มีบทกำหนดโทษทางอาญาเป็นกฎหมายอาญา ที่โดยลักษณะของกฎหมายประเภทนี้จะมีการกำหนดความผิดและโทษ แต่มีหลายกรณีที่กฎหมายบัญญัติความผิดและโทษไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ส่งผล

ให้การลงโทษไม่เหมาะสมกับการกระทำอันอาจก่อให้เกิดผลประหลาดในการบังคับใช้กฎหมาย เช่น คน 2 คน โยนเก้าอี้จากที่สูงลงมาถนน เก้าอี้ของคนหนึ่งไม่โดนผู้ใดเลย แต่ของอีกคนหนึ่งหล่นลงขณะที่มีคนผ่านมาพอดี จนได้รับอันตรายถึงตาย การกระทำของคนทั้งสองประมาทเท่ากัน กระทำในลักษณะเดียวกัน แต่ผลก็คือคนแรกไม่มีความผิดเลยแต่คนที่สองอาจถูกจำคุกถึง 10 ปี ถ้ามีกฎหมายลักษณะนี้มาก คนก็จะคลายความเคารพกฎหมายลง

3. ปัจจัยด้านการตีความกฎหมาย กล่าวคือ แม้ผู้บัญญัติกฎหมายจะพยายามบัญญัติกฎหมายอย่างชัดเจนที่สุดแล้ว แต่บางครั้งก็เลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องใช้ถ้อยคำที่มีความหมายพิเศษ ดังนั้นผู้ใช้และตีความจึงต้องมีความเข้าใจถ้อยคำของกฎหมายนั้นเป็นอย่างดี จึงจะตีความได้อย่างถูกต้องเป็นธรรม มิเช่นนั้นก็อาจเกิดผลแปลก ๆ หรือได้ผลตรงข้ามกับความเป็นธรรมออกมาได้ ถ้อยคำประเภทนี้ เช่น ภาษาเทคนิค นิยามศัพท์ หรือคำกำกวม เป็นต้น

วูริทส์ ภัคติกุล (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวแบบแก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการละเมิดกฎหมายและสัดส่วนของผู้ละเมิดกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มี 7 ลักษณะ คือ การละเมิดด้านเวลา ร้อยละ 88.4 การโฆษณา ร้อยละ 84.5 ด้านอายุผู้ซื้อ ร้อยละ 78.6 ด้านสถานที่ในเขตวัด ร้อยละ 71.7 ในสถานศึกษาและสถานที่ราชการ ร้อยละ 45.8 ปั่นน้ำมัน ร้อยละ 49.8 ด้านการส่งเสริมการขาย ด้วยการลด แลก แจก แถม เร่ขาย ร้อยละ 65.5 ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อการละเมิดกฎหมาย คือ (1) ปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ ประชาชน ผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบล เสี่ยงมากกว่าเขตเทศบาลถึง 4 เท่า ผู้ที่อยู่ใกล้ร้านขายสุรามีความเสี่ยงมากถึง 3 เท่า (2) ปัจจัยทางชีวสังคม คือ ผู้ที่จบประถมศึกษามีความเสี่ยงมากถึง 12 เท่า ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีโอกาสเสี่ยงมากกว่ากลุ่มอายุอื่นถึง 10 เท่า (3) ปัจจัยด้านสังคม คือ ผู้มีอาชีพเกษตรกรรมเสี่ยงมากกว่าอาชีพอื่นถึง 4 เท่า (4) ปัจจัยทางความคิด จิตใจ คือ ผู้ที่มีทัศนคติในเชิงลบจะเสี่ยงมากกว่าถึง 5 เท่าด้วยเหตุนี้จึงมีผลกระทบต่อสังคม สุขภาพอนามัยที่เกิดจากการทะเลาะวิวาท การกระทำรุนแรง อุบัติเหตุ และผลกระทบทางเศรษฐกิจเกิดภาระหนี้สิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ชอบดื่มสังสรรค์บ่อยครั้งมีโอกาเป็นหนี้มากกว่าคนอื่นถึง 4 เท่า

ชุษณะ รุ่งปัจฉิม (2552) ศึกษาถึง “ผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร” จากสามกลุ่มประชากรได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้นำ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นหลายชั้น พบว่า เมื่อกล่าวถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างจะนึกถึงเหล้ามาเป็นอันดับแรก เบียร์เป็นอันดับสอง กว่าร้อยละ 79 เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในส่วนการเข้าถึง การหาซื้อและการรับรู้การโฆษณา

พบว่า กว่าร้อยละ 50 เคยซื้อด้วยตนเอง สามารถเดินทางหาซื้อได้สะดวกไม่เกิน 5 นาที โดยสถานที่หาซื้อได้คือร้านขายของชำ/โชห่วยถึงร้อยละ 80 ด้านการพบเห็นโฆษณาประชาสัมพันธ์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ ป้ายกลางแจ้งตามถนน/ร้านค้า ในสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/แผ่นพับ ส่วนระดับความรู้ในกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ในกลุ่มผู้จำหน่ายพบว่า รู้ช่วงเวลาการห้ามจำหน่าย แต่ก็ไม่คิดว่า ถูกจับ รวมทั้งเคยขายให้แก่บุคคลอายุต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด เพราะไม่คิดว่าจะถูกจับ ร้านค้า ส่วนใหญ่รู้ถึงพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับปานกลาง ถึงระดับมาก กลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เคยพบเห็นการซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามจำหน่าย เลือกใช้วิธีการดักเตือนและจับกุมเป็นส่วนใหญ่ และพบว่าไม่ดำเนินการใดๆก็มีจำนวนหนึ่งด้วย เจ้าหน้าที่รู้ถึงตัวบทกฎหมายในระดับมาก สำหรับปัจจัยในการซื้อเครื่องดื่มมาจากครอบครัวเป็นสำคัญ มีข้อมูลชี้ว่าการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำได้โดยสะดวกในแง่เวลาและสถานที่จำหน่าย จึงควร ควบคุมร้านค้าที่จำหน่ายในชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับการปฏิบัติตามกฎหมายพบว่า ยังมีการฝ่าฝืนข้อห้ามได้แก่ การซื้อได้ในช่วงเวลาที่ห้ามจำหน่ายมีแนวโน้มมาก ควรมีการบังคับใช้ กฎหมายในเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด พบสาเหตุสำคัญคือคิดว่าจะไม่ถูกจับ นอกจากนี้การดื่ม ในสถานที่ห้ามดื่มยังไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร ทั้งนี้ในขณะที่วิจัยอาจเป็นเพราะกฎหมายเพิ่ง ออกมาใช้บังคับใหม่ เจ้าหน้าที่ยังไม่บังคับใช้อย่างจริงจัง สำหรับมาตรการในกฎหมายเกี่ยวกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์พบว่า ยังไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร ผู้ดื่มยังพบว่ามีโฆษณาหรือ ส่งเสริมการขายอยู่ ซึ่งมาจากการที่เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดของกฎหมาย ทั้งนี้ส่วนหนึ่งมาจากการที่ยังไม่มีการออกอนุบัญญัติรวมทั้งมีช่องว่างของกฎหมายในมาตรา 32 ที่ ยังไม่ชัดเจนอยู่ มีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มกลไกการบังคับใช้กฎหมาย เช่น การจัดตั้งหน่วยรับเรื่อง โดยเฉพาะ ให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติในแง่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งการเร่งออกอนุ บัญญัติให้สอดคล้องกับกฎหมายหลักเพื่อบังคับใช้ให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการมีนโยบายของรัฐ ที่ชัดเจนว่าจะดำเนินไปทางใด ระหว่างธุรกิจแอลกอฮอล์กับปัญหาที่เกิดขึ้นจากเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

บัณฑิต ศรีไพศาล (2553) ได้อธิบายถึง พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในการประชุมวิชาการสุราระดับชาติครั้งที่ 6 พอสรุปได้ว่า กฎหมายฉบับนี้นับเป็นกฎหมายเพื่อ ควบคุมปัญหาสุราโดยตรงฉบับแรกของไทย ในส่วนที่ดำเนินการได้ดีแล้วคือ การแต่งตั้ง คณะกรรมการระดับชาติและระดับจังหวัด การออกกฎหมายลูก ตลอดจนการทำให้ประชาชนรับรู้ มาตรการต่างๆในกฎหมายส่งผลให้การไปซื้อหรือการซื้อได้และการดื่มและการดื่มในสถานที่ห้าม

จำหน่ายและห้ามดัดแปลง การไปซื้อในเวลาห้ามจำหน่ายลดลง สัดส่วนของผู้เห็นโฆษณาลดลง สำหรับภารกิจที่เป็นโอกาสภายใต้กฎหมายนี้ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้นจริงจัง ทั้ง การห้ามเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปีซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การห้ามซื้อในเวลาและสถานที่ห้ามซื้อ ตลอดจนการกำหนดเพิ่มพื้นที่รอบสถานศึกษาเป็นพื้นที่ห้ามจำหน่ายสุรา นอกจากนี้ภารกิจที่เป็น โอกาสนอกเหนือจากกฎหมายนี้ได้แก่ ควรกำหนดเพิ่มเติมมาตรการที่ยังไม่ได้ระบุรายละเอียดใน พ.ร.บ.นี้ ได้แก่ มาตรการทางภาษีและราคา มาตรการจำกัดความหนาแน่นของจุดจำหน่ายโดยการ ควบคุมใบอนุญาตผลิตและจำหน่าย มาตรการป้องปรามอันตรายจากการดื่มแล้วขับ เป็นต้น

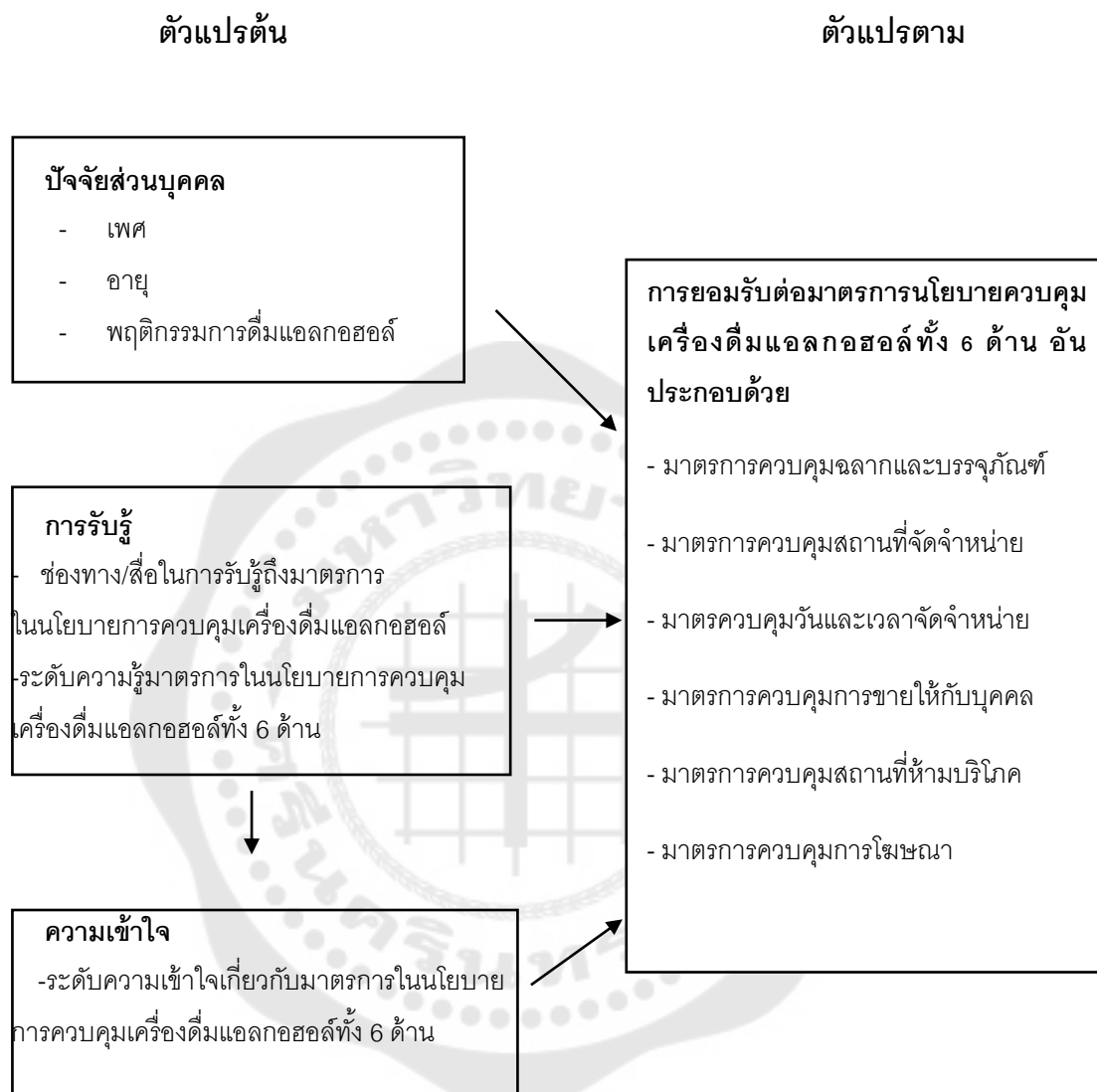
กนิษฐา ไทยกล้า (2552) ศึกษาถึง “อิทธิพลทางการตลาดของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่มี ผลต่อพฤติกรรมการดื่มของเยาวชน : กรณีศึกษาพื้นที่เมืองเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการเลือกซื้อ/ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของเยาวชน และเพื่อศึกษาอิทธิพล ทางการตลาด กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของ เยาวชนในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ในส่วนอิทธิพลทางการตลาด กลยุทธ์ส่งเสริมการตลาด พบว่า การรับรู้สื่อโฆษณากลุ่มที่ศึกษาในสถานศึกษาที่มีจุดจำหน่ายมากกว่า 30 แห่งและน้อยกว่า 30 แห่ง หากพบเห็นการโฆษณาแล้วเกิดความรู้สึกอยากดื่มตามลำดับตรงกันมากที่สุด คือ โทรทัศน์ รองลงมาได้แก่ แผ่นป้ายโฆษณา (Cut Out) แผ่นป้ายโปรโมชัน/ป้ายผ้าหน้าร้าน/ป้ายร้าน และป้ายไฟ ตามลำดับ สำหรับรูปแบบการส่งเสริมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ คือ การใช้ พนักงานส่งเสริมการขาย (PG) การลดราคา การเพิ่มปริมาณเป็นพิเศษ ปัจจัยทางด้านช่องทางการ จัดจำหน่าย คือ บรรยากาศภายในร้านดี การสามารถซื้อได้ตลอดเวลา ป้ายโฆษณา ความ สะอาดของร้านมีผลต่อกลุ่มผู้ดื่มเป็นประจำ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มักเลือกใช้บริการจุด จำหน่ายที่ใกล้ที่พัก ระหว่างทางหรือในย่านบันเทิงของเมืองเชียงใหม่ อีกประเด็นหนึ่งที่พบคือ ความง่ายของการหาซื้อแม้แต่ในร้านค้าสะดวกซื้อจะมีป้ายบอกเวลาจำหน่ายก็ตาม แต่ก็สามารถ ซื้อได้ ผู้วิจัยเสนอแนะเพื่อลดพฤติกรรมการดื่มว่า ประการที่หนึ่งใช้การรณรงค์ร่วมกับการสร้าง เครือข่ายในชุมชน เพื่อลดดื่มเหล้าในเทศกาลงานบุญ ตามหลักศาสนา ประการที่สอง พัฒนา ค่านิยมการงดดื่มในกลุ่มเยาวชนนักเรียนนักศึกษาโดยเฉพาะในกลุ่มรุ่นพี่ รุ่นน้องขึ้นมาใหม่อย่าง ต่อเนื่อง ประการที่สาม ผลิตสื่อที่ทันสมัยเพื่อกระตุ้นและสร้างความตระหนักในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ประการที่สี่ บังคับใช้กฎหมายในส่วนการห้ามจำหน่ายด้านเวลาและบุคคลที่ซื้อให้ เข้มงวดมากขึ้น ประการที่ห้า เพิ่มมาตรการควบคุมกิจกรรมการส่งเสริมการตลาด เช่นกำหนด มาตรการติดป้ายโฆษณาตามถนน ป้ายส่งเสริมการขาย ป้ายชื่อร้าน การใช้พนักงานส่งเสริมการ

ขาย ณ จุดขาย รวมถึงการกำหนดจุดจัดแสดงสินค้าตามร้านสะดวกซื้อ ร้านชำและซูเปอร์มาร์เก็ตต่างๆ เป็นต้น

และด้วยงานวิจัยข้างต้นที่มุ่งเน้นศึกษาไปที่ผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มผู้จำหน่าย และกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญซึ่งถือเป็นขั้นตอนของการประเมินผลนโยบาย แต่สำหรับงานวิจัยครั้งนี้จะเพิ่มเติมในส่วนของการศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจและการยอมรับในขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยตรวจสอบในขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าประชาชนมีประสิทธิภาพของนโยบายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกทางหนึ่ง

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 5 กรอบแนวคิดการศึกษา

2.8 สมมติฐาน

ตัวแปรตาม

การยอมรับนโยบาย หมายถึง การยินยอมปฏิบัติตามแนวทางและการพร้อมยอมรับผลจากการไม่ปฏิบัติตามนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งการยอมรับนโยบายเป็นสิ่งที่สำคัญต่อความสำเร็จของนโยบาย เพราะการยอมรับต่อนโยบาย เป็นสิ่งที่ประชาชนคำนึงถึงในการตัดสินใจบนพื้นฐานของการชั่งน้ำหนักระหว่างศีลธรรมและประโยชน์ส่วนบุคคล โดยประชาชนจะยอมรับและยินดีปฏิบัติตามนโยบายที่เห็นว่ามีความเหมาะสม เนื่องจากคาดเห็นได้ว่าสามารถปฏิบัติตามได้ และนำไปสู่การเคารพเชื่อฟังโดยไม่ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงของการถูกลงโทษจากการฝ่าฝืน (Tom R. Tyler. 1990: 3) ซึ่งพิจารณาจากระดับการยอมรับเกี่ยวกับมาตรการในนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

1. มาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์
2. มาตรการควบคุมสถานที่จัดจำหน่าย
3. มาตรการควบคุมวันและเวลาจัดจำหน่าย
4. มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล
5. มาตรการควบคุมสถานที่ห้ามบริโภค
6. มาตรการควบคุมการโฆษณา

ตัวแปรต้น

1. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลซึ่งเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แต่ละคนมีความแตกต่างกันของแต่ละปัจเจกบุคคลที่ส่งผลต่อการยอมรับกฎหมาย (กิตติเมธ สาคุณ. 2554) และทัศนคติ (วชิพล ภัคดีกุล. 2553) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยสามารถพิจารณาได้จาก 3 ประเด็นคือ

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์

2. การรับรู้ถึงมืออยู่ของนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อันหมายถึงการรับข้อมูลและการแปลข้อมูลให้เป็นข้อความตามความเข้าใจ (บรยงค์ โตจินดา. 2543: 287) ด้วย เพราะ หากประชาชนรับรู้ถึงการเกิดขึ้นของนโยบายที่ออกมาเพื่อคุ้มครองสุขภาพและป้องกันปัญหาอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งส่งผลต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยตรงก็จะส่งผลให้เกิดการยอมรับและยินยอมพร้อมปฏิบัติตามนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551

โดยสามารถพิจารณาได้จาก 2 ประเด็นคือ

2.1 ช่องทาง/สื่อในการรับรู้ถึงมาตรการในนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.2 ระดับความรู้มาตรการในนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง 6 ด้าน

3. ความเข้าใจในต่างๆของนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อันหมายถึงความสามารถในการนำความรู้ไปดัดแปลงปรับปรุงเพื่อให้สามารถจับใจความอธิบายหรือเปรียบเทียบย่อเรื่องราวความคิดเห็นข้อเท็จจริงต่างๆทั้งยังสามารถอธิบายและเปรียบเทียบสิ่งที่มีลักษณะและสภาพคล้ายคลึงเป็นทำนองเดียวกับของเดิมได้บุคคลที่มีความเข้าใจในสิ่งใดจะสามารถแปลความหมายตีความหรือขยายความเกี่ยวกับสิ่งนั้นได้(ไพศาลหวังพานิช. 2526: 105) ซึ่งหากบุคคลมีความสามารถที่จะอธิบายหรือตีความมาตรการต่างๆทั้ง 6 ด้านได้ก็จะส่งผลต่อความคิดที่จะพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาที่จะเชื่อมโยงไปสู่การยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551 ซึ่งพิจารณาจากระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการในนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง 6 ด้าน

สรุปสมมติฐาน

- สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551ของประชาชน

- สมมติฐานที่ 2 ระดับการรับรู้ส่งผลต่อความเข้าใจในการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551ของประชาชน

- สมมติฐานที่ 3 ระดับการรับรู้ส่งผลต่อการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551ของประชาชน

- สมมติฐานที่ 4 ระดับความเข้าใจส่งผลต่อการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของประชาชน

2.9 นิยามเชิงปฏิบัติการ

ตาราง 2 นิยามเชิงปฏิบัติการ

แนวคิด	นิยามเชิงทฤษฎี	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวแปร	การวัด	ข้อคำถาม
ปัจจัยส่วนบุคคล	ปัจจัยในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของแต่ละปัจเจกบุคคลที่ส่งผลต่อการยอมรับกฎหมายรวมทั้งปัจจัยด้านจิตวิทยา เช่น การรับรู้ ความเชื่อมั่น (กิตติเมธ สาคุณ. 2554) และทัศนคติ (วรวิมล ภักดีกุล. 2553)	ความแตกต่างพื้นฐานของบุคคล	- เพศ - อายุ - พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	เป็นการวัดระดับกลุ่ม (Nominal Scale) เป็นการวัดระดับอัตราส่วน (Ratio Scale) เป็นการวัดระดับกลุ่ม (Nominal Scale)	1. เพศ - ชาย - หญิง 2. อายุ.....ปี 3. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ - ดื่มเป็นประจำในช่วงอาทิตย์ละ 1-2 ครั้งขึ้นไป - ดื่มเป็นบางครั้ง ในช่วงระยะเวลา 1 เดือนขึ้นไป - ไม่ดื่มเลย
การรับรู้	การรับข้อมูลและการแปลข้อมูลให้เป็นข้อความตามความเข้าใจ (บรรยงค์ โตจินดา. 2543: 287)	การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	การรับรู้เกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	เป็นมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ที่เกิดจากข้อคำถามทั้งหมด โดยแต่ละข้อเป็นการวัดในระดับอันดับ (1-5 คะแนน)	การรับรู้ข้อมูล 1. ช่องทาง/สื่อในการรับรู้ถึงมาตรการในนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ - สื่อโทรทัศน์ - สื่อสิ่งพิมพ์ - สื่อออนไลน์ - การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ

ตาราง 2 (ต่อ)

แนวคิด	นิยามเชิงทฤษฎี	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวแปร	การวัด	ข้อคำถาม
				เป็นมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ที่เกิดจากข้อคำถามทั้งหมด โดยแต่ละข้อเป็นการวัดในระดับอันดับ (1-5 คะแนน)	2.ระดับความรู้มาตรการในนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ - มาตรการควบคุมผลากและบรรจุภัณฑ์ - มาตรการควบคุมสถานที่จำหน่าย - มาตรการควบคุมวันและเวลาจำหน่าย - มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล - มาตรการควบคุมสถานที่ห้ามบริโภค - มาตรการควบคุมการโฆษณา
ความเข้าใจ	ความสามารถในการนำความรู้ไปดัดแปลงปรับปรุงเพื่อให้สามารถจับใจความอธิบายหรือเปรียบเทียบย่อเรื่องราวความคิดเห็นข้อเท็จจริงต่างๆทั้งยังสามารถอธิบายและเปรียบเทียบสิ่งที่มีลักษณะและสภาพคล้ายคลึงเป็นทำนองเดียวกับของเดิมได้บุคคลที่มีความเข้าใจในสิ่งใดจะสามารถแปลความหมายตีความหรือขยายความเกี่ยวกับสิ่งนั้นได้(ไพศาลหวังพานิช. 2526: 105)	ความสามารถในการอธิบายหรือตีความเกี่ยวกับเนื้อหาในมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการในนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	เป็นมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ที่เกิดจากข้อคำถามทั้งหมด โดยแต่ละข้อเป็นการวัดในระดับอันดับ (1-5 คะแนน)	ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการในนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1.มาตรการควบคุมผลากและบรรจุภัณฑ์ 2.มาตรการควบคุมสถานที่จำหน่าย 3.มาตรการควบคุมวันและเวลาจำหน่าย 4.มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล 5.มาตรการควบคุมสถานที่ห้ามบริโภค 6.มาตรการควบคุมการโฆษณา

ตาราง 2 (ต่อ)

แนวคิด	นิยามเชิงทฤษฎี	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวแปร	การวัด	ข้อคำถาม
การยอมรับ	การยอมรับต่อกฎหมายซึ่งเป็นสิ่งที่ประชาชนคำนึงถึงในการตัดสินใจบนพื้นฐานของการชั่งน้ำหนักระหว่างศีลธรรมและประโยชน์ส่วนบุคคล โดยประชาชนจะยอมรับและยินดีปฏิบัติตามกฎหมายที่เห็นว่ามีความเหมาะสม เนื่องจากคาดเห็นได้ว่าจะสามารถปฏิบัติตามได้ และนำไปสู่การเคารพเชื้อเพลิงโดยไม่ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงของการถูกลงโทษจากการฝ่าฝืนกฎหมาย(Tom R. Tyler. 1990: 3)	การยินยอมและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	การยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	เป็นมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ที่เกิดจากข้อคำถามทั้งหมด โดยแต่ละข้อเป็นการวัดในระดับอันดับ (1-5 คะแนน)	การยอมรับมาตรการในนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1.มาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ 2.มาตรการควบคุมสถานที่จัดจำหน่าย 3.มาตรการควบคุมวันและเวลาจัดจำหน่าย 4.มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล 5.มาตรการควบคุมสถานที่ห้ามบริโภค 6.มาตรการควบคุมการโฆษณา

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของประชาชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ใช้การวิจัยการดำเนินงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการรับรู้ ความเข้าใจและการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีระเบียบวิธีการศึกษา ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชาชนทั่วไป ได้แก่ ผู้ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงในวัยทำงาน อายุระหว่าง 20 – 60 ปี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร

3.1.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจำนวนประชากรในการศึกษา คือ ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงในวัยทำงาน อายุระหว่าง 20 – 60 ปี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,321,735 คน (ข้อมูลจากระบบสถิติทางการทะเบียน เดือนธันวาคม 2559) มาเป็นข้อมูลสำหรับการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้สูตรการคำนวณตามวิธีการของ Taro Yamane

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ 5% หรือ 0.05

เมื่อ $N = 1,321,735$

$E = 0.05$

เมื่อแทนค่า จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{1,321,735}{1 + 1,321,735 (0.05)^2}$$

$$= 399.88$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ในการวิจัย คือ 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling) จากการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่เดินทางมายังห้างสรรพสินค้า และบริเวณย่านธุรกิจ ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีประชาชนที่มีความหลากหลายในลักษณะทางด้านประชากรต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ และพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหา จากเอกสารทางวิชาการ ตำรา วารสาร รวมทั้งการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้แก่ เอกสารทางวิชาการบทความวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การสร้างแบบสอบถามในการสำรวจข้อมูลและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับในนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตาม

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 2 การรับรู้นโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ที่เกิดจากข้อคำถามทั้งหมด โดยแต่ละข้อเป็นการวัดในระดับอันดับ (1-5 คะแนน)

ส่วนที่ 3 ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ที่เกิดจากข้อคำถามทั้งหมด โดยแต่ละข้อเป็นการวัดในระดับอันดับ (1-5 คะแนน)

ส่วนที่ 4 การยอมรับต่อนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ที่เกิดจากข้อคำถามทั้งหมด โดยแต่ละข้อเป็นการวัดในระดับอันดับ (1-5 คะแนน)

เกณฑ์การให้คะแนนของเครื่องมือ สำหรับมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ในส่วนที่ 2 ส่วนที่ 3 และส่วนที่ 4 มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
มาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาเครื่องมือโดยการรวบรวมจากแนวคิดทฤษฎีและนำมาจัดทำเป็นร่างเครื่องมือหรือแบบสอบถามเพื่อเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ ผศ.ดร. จุลศักดิ์ ชาญณรงค์ และ อ.ดร.กัลยา แซ่อึ้ง พิจารณา เพื่อตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ (Validity) ก่อนนำไปใช้จริง รวมทั้งมีการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยมีการนำเครื่องมือไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน เพื่อหาค่า Reliability Staticstics พบว่ามีค่า Cronbrach's Alpha .865

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลเชิงปริมาณที่เก็บมาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา อันประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ ความเข้าใจและการยอมรับนโยบายต่อนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผล แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของเบสท์ Best, 1981 : 184 -185 ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน	ความหมาย
4.30 – 5.00	มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.20	มีระดับความเห็นด้วยมาก
2.70 – 3.40	มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง
1.90 – 2.60	มีระดับความเห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.80	มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

หลังจากนั้นจึงใช้สถิติอ้างอิงเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้แก่ T-test, One-way ANOVA, Regression ซึ่งจะเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับ นโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของประชาชนซึ่งวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของประชาชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ผลการศึกษา

4.1.1 ด้านปัจจัยส่วนบุคคล

4.1.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	189	47.3
หญิง	211	52.8
อายุ		
20 - 25 ปี	146	36.5
26 - 30 ปี	115	28.8
31- 35 ปี	108	27.0
36 ปีขึ้นไป	31	7.8

ค่าเฉลี่ย 28.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.302

จากตารางที่ 3 คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 20 - 25 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมา มีอายุในช่วง 26 - 30 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 มีอายุในช่วง 31 - 35

ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 มีอายุในช่วง 36 ปีขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5 รองลงมาคือนับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และนับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ

4.1.1.2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	จำนวน	ร้อยละ
ดื่มเป็นประจำ	13	3.3
ดื่มเฉพาะบางโอกาส	346	86.5
เคยดื่ม แต่ปัจจุบันไม่ได้ดื่มแล้ว	28	7.0
ไม่เคยดื่มเลย	13	3.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มเฉพาะบางโอกาส จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 86.5 รองลงมาคือมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เคยดื่ม แต่ปัจจุบันไม่ได้ดื่มแล้ว จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มเป็นประจำ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และที่ไม่เคยดื่มเลย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

4.1.2 การรับรู้เกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

4.1.2.1 ช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ตาราง 5 ความถี่ในการรับรู้การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

การรับรู้มาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	162	40.5
บางครั้ง	172	43.0
เป็นประจำ	66	16.5
รวม	400	

จากตารางที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ เกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ส่วนใหญ่มีความถี่ในการรับรู้การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ เป็นบางครั้ง (ร้อยละ 43.0) รองลงมา คือ ไม่เคยรับรู้ (ร้อยละ 40.5) โดยมีเพียงบางส่วนที่รับรู้การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ เป็นประจำ (ร้อยละ 16.5)

ตาราง 6 ความถี่ในการรับรู้การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐผ่านช่องทางต่างๆเกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

การรับรู้มาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	ความถี่ในการรับรู้		
	ไม่เคย	บางครั้ง	เป็นประจำ
1. สื่อโทรทัศน์และวิทยุ	40 (10.0)	295 (73.8)	65 (16.3)
2. สื่อสิ่งพิมพ์ อาทิ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ	145 (36.3)	229 (57.3)	26 (6.5)
3. สื่อออนไลน์ อาทิ Facebook Twitter ฯลฯ	54 (13.5)	306 (76.5)	40 (10.0)

จากตารางที่ 6 ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ส่วนใหญ่มีความถี่ในการรับรู้เป็นบางครั้ง ทั้งสื่อโทรทัศน์และวิทยุ (ร้อยละ 73.8) สื่อสิ่งพิมพ์ (ร้อยละ 57.3) สื่อออนไลน์ (ร้อยละ 76.5) รองลงมา คือ ไม่เคยรับรู้มาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (ร้อยละ 36.3) สื่อออนไลน์ (ร้อยละ 13.5) โดยมีเพียงบางส่วนที่รับรู้มาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นประจำผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (ร้อยละ 6.5) สื่อออนไลน์ (ร้อยละ 10.0) โดยมีเพียงการรับรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์และวิทยุ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้เป็นประจำ (ร้อยละ 16.3) มากกว่าการไม่เคยรับรู้ (ร้อยละ 10.0)

4.1.2.2 การรับรู้เนื้อหาหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในมาตรการในการควบคุม เครื่องยนต์แอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ตาราง 7 ระดับการรับรู้เนื้อหาหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในมาตรการในการควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

มาตรการทางกฎหมายในการ ควบคุม เครื่องยนต์แอลกอฮอล์	ระดับการรับรู้							
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	ค่า เฉลี่ย	SD	ความหมา ย
การรับรู้ในภาพรวม	0 (0.0)	53 (14.7)	228 (63.3)	66 (18.3)	13 (3.6)	3.04	0.609	ปานกลาง
1. มาตรการควบคุมขนาด และบรรจุภัณฑ์ของ เครื่องยนต์แอลกอฮอล์	39 (9.8)	110 (27.5)	185 (46.3)	66 (16.5)	0 (0.0)	2.70	0.860	ปานกลาง
2. มาตรการควบคุมสถานที่ จำหน่ายเครื่องยนต์ แอลกอฮอล์	0 (0.0)	118 (29.5)	148 (37.0)	134 (33.5)	0 (0.0)	3.04	0.794	ปานกลาง
3. มาตรการควบคุมวันและ เวลาจัดจำหน่าย	0 (0.0)	67 (16.8)	174 (43.5)	146 (36.5)	13 (3.3)	3.26	0.771	ปานกลาง
4. มาตรการควบคุมการขาย ให้กับบุคคล	14 (3.5)	55 (13.8)	183 (45.8)	121 (30.3)	27 (6.8)	3.23	0.894	ปานกลาง
5. มาตรการควบคุมสถานที่ บริโภคเครื่องยนต์ แอลกอฮอล์	40 (10.0)	94 (23.5)	147 (36.8)	106 (26.5)	13 (3.3)	2.90	1.011	ปานกลาง
6. มาตรการควบคุมการ โฆษณาเครื่องยนต์	0 (0.0)	55 (13.8)	253 (63.3)	79 (19.8)	13 (3.3)	3.13	0.671	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เนื้อหาหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.04 อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง

4.1.3 ความเข้าใจต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ตาราง 8 ระดับความเข้าใจต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ระดับความเข้าใจ							
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	SD	ความหมาย
ความเข้าใจในภาพรวม	0 (0.0)	134 (36.0)	106 (28.5)	132 (35.5)	0 (0.0)	2.99	0.846	ปานกลาง
1. มาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	39 (9.8)	162 (40.5)	133 (33.3)	66 (16.5)	0 (0.0)	2.57	0.879	น้อย
2. มาตรการควบคุมสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0 (0.0)	133 (33.3)	161 (40.3)	93 (23.3)	13 (3.3)	2.97	0.834	ปานกลาง
3. มาตรการควบคุมวันและเวลาจัดจำหน่าย	0 (0.0)	80 (20.0)	200 (50.0)	120 (30.0)	0 (0.0)	3.10	0.701	ปานกลาง
4. มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล	0 (0.0)	95 (23.8)	200 (50.0)	91 (22.9)	13 (3.3)	3.06	0.771	ปานกลาง
5. มาตรการควบคุมสถานที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	13 (3.3)	121 (30.0)	134 (33.5)	119 (29.8)	13 (3.3)	3.00	0.929	ปานกลาง
6. มาตรการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่ม	13 (3.3)	122 (30.5)	147 (36.8)	118 (29.5)	0 (0.0)	2.93	0.852	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.99 อยู่ในระดับความเข้าใจปานกลาง

4.1.4 การยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

4.1.4.1 ความคิดเห็นต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย เพราะเป็นหน้าที่ของ รัฐที่ต้องควบคุมและดูแล สุขภาพของประชาชน	264	66.0
เห็นด้วย เพราะเหตุผลอื่น	14	3.5
ไม่เห็นด้วย เพราะการดื่ม แอลกอฮอล์เป็นสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน	41	10.3
ไม่เห็นด้วย เพราะมาตรการที่ รัฐออกมาไม่สอดคล้องกับ ความเป็นจริงของสังคม	67	16.8
ไม่เห็นด้วย เพราะเหตุผลอื่น	14	3.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อภาครัฐในการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่เห็นด้วย เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องควบคุมและดูแลสุขภาพของประชาชน จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 รองลงมาคือ ไม่เห็นด้วย เพราะมาตรการที่รัฐออกมาไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคม จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 ไม่เห็นด้วย เพราะการดื่มน้ำอัดลมเป็นสิทธิเสรีภาพของประชาชนจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 เห็นด้วย เพราะเหตุผลอื่น จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และไม่เห็นด้วย เพราะเหตุผลอื่น จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 ตามลำดับ

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาของมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย เพราะมาตรการที่กำหนดมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคม	131	32.8
เห็นด้วย แต่ยังมีมองว่าบางมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีความคลุมเครือ	173	43.3
ไม่เห็นด้วย เพราะ มาตรการที่บังคับใช้ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	68	17.0
ไม่เห็นด้วย เพราะ เป็นการลดทอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน	28	7.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 10 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาของมาตรการในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่เห็นด้วย แต่ยังมองว่าบางมาตรการในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ยังมีความคลุมเครือ จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมาคือ เห็นด้วย เพราะมาตรการที่กำหนดมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคม จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 ไม่เห็นด้วย เพราะ มาตรการที่บังคับใช้ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ ไม่เห็นด้วย เพราะ เป็นการลดทอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 ตามลำดับ

4.1.4.2 ระดับการยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ตาราง 11 ระดับการยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์	ระดับการยอมรับ							
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	SD	ความหมาย
การยอมรับในภาพรวม	13 (3.3)	40 (10.9)	148 (39.7)	132 (35.4)	40 (10.7)	3.39	0.937	ปานกลาง
1. มาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์	26 (6.5)	40 (10.0)	189 (47.3)	91 (22.8)	54 (13.4)	3.27	1.029	ปานกลาง
2. มาตรการควบคุมสถานที่จำหน่ายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์	13 (3.3)	80 (20.0)	135 (33.8)	119 (29.8)	53 (13.3)	3.30	1.035	ปานกลาง
3. มาตรการควบคุมวันและเวลาจัดจำหน่าย	14 (3.5)	26 (6.5)	214 (53.5)	106 (26.5)	40 (10.0)	3.33	0.874	ปานกลาง
4. มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล	0 (0.0)	27 (6.8)	159 (39.8)	160 (40.0)	54 (13.5)	3.60	0.804	มาก
				0				

ตาราง 11 (ต่อ)

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุม เครื่องยนต์แอลกอฮอล์	ระดับการยอมรับ							
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	SD	ความหมาย
5. มาตรการควบคุมสถานที่บริโภคเครื่องยนต์แอลกอฮอล์	13 (3.3)	40 (10.0)	135 (33.8)	185 (46.3)	27 (6.8)	3.43	0.882	ปานกลาง
6. มาตรการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่ม	13 (3.3)	40 (10.0)	189 (47.3)	104 (26.0)	54 (13.5)	3.37	0.948	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมเครื่องยนต์แอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.39 อยู่ในระดับการยอมรับปานกลาง

4.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

4.2.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

ตาราง 12 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามเพศ (n=350)

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	SD	t	Sig
ชาย	189	3.31	0.848	-1.701	0.090
หญิง	211	3.45	0.739		

จากตารางที่ 12 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามเพศ จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยสถิติ Independent-Sample T Test พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ไม่แตกต่างกัน

4.2.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามกลุ่มอายุ (n=350)

กลุ่มอายุ	ค่าเฉลี่ย	SD
กลุ่มอายุ 20 – 25 ปี	3.49	0.617
กลุ่มอายุ 26 – 30 ปี	3.133	0.814
กลุ่มอายุ 31 – 35 ปี	3.35	0.794
กลุ่มอายุ 36 ปีขึ้นไป	3.87	1.224
รวม	3.38	0.794

จากตารางที่ 13 พบว่าประชาชนกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป มีระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 (ค่าเฉลี่ย 5.00) รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 20 – 25 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.49) กลุ่มอายุ 36 ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 3.87) ตามลำดับ และกลุ่มที่มีระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 น้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ 26 – 30 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.133)

ตาราง 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามกลุ่มอายุ (n=350)

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	24.813	3	8.271	10.105	.000
ภายในกลุ่ม	302.040	369	.819		
รวม	326.853	372			

จากตารางที่ 14 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามกลุ่มอายุทั้ง 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 20 – 25 ปี กลุ่มอายุ 26 – 30 ปี กลุ่มอายุ 31 – 35 ปี กลุ่มอายุ 36 ปีขึ้นไป จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยสถิติ One-way ANOVA พบว่า ประชาชนที่มีช่วงอายุแตกต่างกันจะมีระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ ว่าประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันในกลุ่มใดบ้างที่มีระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แตกต่างกัน

ตาราง 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามกลุ่มอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบ LSD (n=350)

	กลุ่มอายุ 20 – 25 ปี	กลุ่มอายุ 26 – 30 ปี	กลุ่มอายุ 31 – 35 ปี	กลุ่มอายุ 36 ปีขึ้นไป
กลุ่มอายุ 20 – 25 ปี	–	.47121*	.45206*	-.23704
กลุ่มอายุ 26 – 30 ปี		–	-.01915	-.70825*
กลุ่มอายุ 31 – 35 ปี			–	-.68910*
กลุ่มอายุ 36 ปีขึ้นไป				–

*Sig < .05

จากตารางที่ 15 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามกลุ่มอายุเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบ LSD พบว่า ประชาชนที่มีระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แตกต่างกันมี 4 คู่ ดังนี้

1. กลุ่มอายุ 20 – 25 ปี และ กลุ่มอายุ 26 - 30 ปี
2. กลุ่มอายุ 20 – 25 ปี และ กลุ่มอายุ 36 ปีขึ้นไป
3. กลุ่มอายุ 26 - 30 ปี และ กลุ่มอายุ 31 – 35 ปี
4. กลุ่มอายุ 26 – 30 ปี และ กลุ่มอายุ 36 ปีขึ้นไป

4.2.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์กับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n=350)

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ค่าเฉลี่ย	SD
ดื่มเป็นประจำ	2.67	.000
ดื่มเฉพาะบางโอกาส	3.41	.829
เคยดื่ม แต่ปัจจุบันไม่ได้ดื่มแล้ว	3.08	.085
ไม่เคยดื่มเลย	4.00	.000
รวม	3.38	.794

จากตารางที่ 16 พบว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มประชาชนที่ไม่เคยดื่มเลยมีระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.00) รองลงมาคือ กลุ่มที่ดื่มเฉพาะบางโอกาส (ค่าเฉลี่ย 3.41) กลุ่มที่เคยดื่ม แต่ปัจจุบันไม่ได้ดื่มแล้ว (ค่าเฉลี่ย 3.08) ตามลำดับ และกลุ่มที่มีระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 น้อยที่สุด คือ กลุ่มที่ดื่มเป็นประจำ (ค่าเฉลี่ย 2.67)

ตาราง 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ (n=350)

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	14.394	3	4.798	8.006	.000
ภายในกลุ่ม	237.306	396	.599		
รวม	251.700	399			

จากตารางที่ 17 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ดื่มเป็นประจำ กลุ่มที่ดื่มเฉพาะบางโอกาส กลุ่มที่เคยดื่ม แต่ปัจจุบันไม่ได้ดื่มแล้วและกลุ่มที่ไม่เคยดื่มเลย จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยสถิติ One-way ANOVA พบว่า ประชาชนที่มีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันจะมีระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ ว่าประชาชนที่มีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ แตกต่างกันในกลุ่มใดบ้างที่มีระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แตกต่างกัน

ตาราง 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบ LSD (n=350)

	ดื่มเป็นประจำ	ดื่มเฉพาะบางโอกาส	เคยดื่ม แต่ปัจจุบันไม่ได้ดื่มแล้ว	ไม่เคยดื่มเลย
ดื่มเป็นประจำ	—	-74374*	-.41667	-1.33333*
ดื่มเฉพาะบางโอกาส		—	.32707*	-.58960*
เคยดื่ม แต่ปัจจุบันไม่ได้ดื่มแล้ว			—	-.91667*
ไม่เคยดื่มเลย				—

*Sig < .05

จากตารางที่ 18 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบ LSD พบว่า ประชาชนที่มีระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แตกต่างกันมี 5 คู่ ดังนี้

1. กลุ่มที่ดื่มเป็นประจำ และกลุ่มที่ดื่มเฉพาะบางโอกาส
2. กลุ่มที่ดื่มเป็นประจำ และ กลุ่มที่ไม่เคยดื่มเลย
3. กลุ่มที่ดื่มเฉพาะบางโอกาส และ กลุ่มที่เคยดื่ม แต่ปัจจุบันไม่ได้ดื่มแล้ว
4. กลุ่มที่ดื่มเฉพาะบางโอกาส และ กลุ่มที่ไม่เคยดื่มเลย
5. กลุ่มที่เคยดื่ม แต่ปัจจุบันไม่ได้ดื่มแล้ว และ กลุ่มที่ไม่เคยดื่มเลย

กล่าวโดยสรุป จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ที่ว่าปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน พบว่า ยอมรับสมมติฐานได้เพียงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุและพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้นที่ส่งผลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในขณะที่เพศ ระดับการศึกษา และศาสนา ไม่ส่งผลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

4.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับความเข้าใจในนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

ตาราง 19 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเพื่อพยากรณ์ระดับความเข้าใจในนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากระดับการรับรู้ของประชาชน

ค่าคงที่/ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig
ค่าคงที่	.960	.126		7.606	.000
ระดับการรับรู้ นโยบาย	.649	.041	.625	15.960	.000

$$SE_{est} = \pm .495$$

$$R = .625 ; R^2 = .391 ; F = 254.716 ; Sig = .000$$

จากตารางที่ 19 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเพื่อพยากรณ์ระดับความเข้าใจในนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากระดับการรับรู้ของประชาชน โดยทำการทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่าระดับการรับรู้ของประชาชนมีอิทธิพลต่อระดับความเข้าใจในนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ .625 และสามารถพยากรณ์ระดับการยอมรับนโยบายได้

ร้อยละ 39.1 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 495 และสมการพยากรณ์ระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน เมื่อทราบระดับการรับรู้เป็น $Y' = .960 + .649X$

ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 ที่ว่า การรับรู้ส่งผลต่อความเข้าใจในนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

4.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

ตาราง 20 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเพื่อพยากรณ์ระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากระดับการรับรู้ของประชาชน

ค่าคงที่/ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig
ค่าคงที่	1.856	.187		9.934	.000
ระดับการรับรู้ นโยบาย	.502	.060	.385	8.328	.000

SE_{est} = $\pm .734$
 R = .385 ; R² = .148 ; F = 69.356 ; Sig = .000

จากตารางที่ 20 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเพื่อพยากรณ์ระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากระดับการรับรู้ของประชาชน โดยทำการทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่าระดับการรับรู้ของประชาชนมีอิทธิพลต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ .385 และสามารถพยากรณ์ระดับการยอมรับนโยบายได้ร้อยละ 14.8 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ $\pm .734$ และสมการพยากรณ์

ระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน เมื่อทราบระดับการรับรู้เป็น $Y' = 1.856 + .502X$

ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 ที่ว่า การรับรู้ส่งผลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

4.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจกับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

ตาราง 21 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเพื่อพยากรณ์ระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากระดับความเข้าใจ นโยบายของประชาชน

ค่าคงที่/ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig
ค่าคงที่	2.045	.176		11.617	.000
ระดับการรับรู้ นโยบาย	.456	.059	.364	7.775	.000

SE_{est} = ±.742
R = .364 ; R² = .132 ; F = 60.447 ; Sig = .000

จากตารางที่ 21 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเพื่อพยากรณ์ระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากระดับความเข้าใจในนโยบายของประชาชน โดยทำการทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า ระดับความเข้าใจในนโยบายของประชาชนมีอิทธิพลต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ .364 และสามารถพยากรณ์ระดับการยอมรับนโยบายได้ร้อยละ 13.2 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ±.742 และสมการพยากรณ์ระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน เมื่อทราบระดับการรับรู้เป็น $Y' = 2.045 + .456X$

ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 4 ที่ว่า ความเข้าใจในนโยบายส่งผลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

4.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

ตาราง 22 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

ตัวแปร	B	SE	Beta
อายุ	.047	.008	.313
พฤติกรรม การดื่มแอลกอฮอล์	.022	.081	.013
ระดับการรับรู้	.480	.080	.368
ระดับความเข้าใจ	.268	.072	.214

$$R^2 = .260 ; SE_{est} = .687 ; F = 34.623 ; Sig = .000$$

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน ทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ อายุ พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ระดับการรับรู้ และระดับความเข้าใจ ร่วมกันพยากรณ์ความผันแปรของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน ได้ร้อยละ 26.0 โดยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน มากที่สุด คือ ระดับการรับรู้ นโยบาย รองลงมาคือ อายุ ระดับความเข้าใจในนโยบาย และพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 สรุปผลการศึกษาด้านปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับ

สรุปผลการศึกษาด้านปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับ นโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาคูณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.8 โดยมีอายุในช่วง 20 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.5 ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 28 ปี โดยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มเฉพาะบางโอกาส คิดเป็นร้อยละ 86.5 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยเมื่อสอบถามเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 พบว่าส่วนใหญ่มีการรับรู้การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ เป็นบางครั้ง (ร้อยละ 43.0) ผ่านช่องทางสื่อโทรทัศน์ และวิทยุ (ร้อยละ 73.8) สื่อสิ่งพิมพ์ (ร้อยละ 57.3) สื่อออนไลน์ (ร้อยละ 76.5) และพบว่ามี การรับรู้เนื้อหาหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวม อยู่ในระดับการรับรู้ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.04) ส่วนในด้านความเข้าใจต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่า ประชาชนมีความเข้าใจต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวม อยู่ในระดับความเข้าใจปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.99)

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องควบคุมและดูแลสุขภาพของประชาชน คิดเป็นร้อยละ 66.0 และเห็นด้วยแต่ยังมองว่าบางมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีความคลุมเครือ คิดเป็นร้อยละ 43.3 โดยพบว่าส่วนใหญ่มีระดับการยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวม อยู่ในระดับการยอมรับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39)

5.1.2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

(1) การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ที่ว่าปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน โดยสถิติ Independent-Sample T Test และ One-way ANOVA พบว่า ยอมรับสมมติฐานได้เพียงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุและพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้นที่ส่งผลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในขณะที่เพศ ระดับการศึกษา และศาสนา ไม่ส่งผลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

(2) การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ที่ว่าระดับการรับรู้ส่งผลต่อความเข้าใจในการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน โดยสถิติ Linear Regression พบว่า ระดับการรับรู้ของประชาชนมีอิทธิพลต่อระดับความเข้าใจนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 ที่ว่า การรับรู้ส่งผลต่อความเข้าใจนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

(3) การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ที่ว่าระดับการรับรู้ส่งผลต่อการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน โดยสถิติ Linear Regression พบว่า ระดับการรับรู้ของประชาชนมีอิทธิพลต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 ที่ว่า การรับรู้ส่งผลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

(4) การทดสอบสมมติฐานที่ 4 ที่ว่าระดับความเข้าใจส่งผลต่อการยอมรับนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน โดยสถิติ Linear Regression พบว่า ระดับความเข้าใจนโยบายของประชาชนมีอิทธิพลต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 4 ที่ว่า ความเข้าใจนโยบายส่งผลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน

นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อทำการทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน ทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ อายุ พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ระดับการรับรู้ และระดับความเข้าใจ ร่วมกัน โดยสถิติ Multiple Regression พบว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัว สามารถพยากรณ์ความผันแปรของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน ได้ร้อยละ 26.0 โดยปัจจัยที่มีผลต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน มากที่สุด คือ ระดับการรับรู้ นโยบาย รองลงมาคือ อายุ ระดับความเข้าใจในนโยบาย และพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับกฎหมายนั้นเป็นเรื่องของบทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นสำคัญ แต่นอกจากนี้ยังมีปัจจัยในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของแต่ละปัจเจกบุคคลที่ส่งผลต่อการยอมรับกฎหมายด้วย รวมทั้งปัจจัยด้านจิตวิทยา เช่น การรับรู้ ความเชื่อมั่น เชื่อมั่น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การรับรู้และความเข้าใจ นับเป็นปัจจัยที่อาจสำคัญที่ส่งผลต่อการยอมรับกฎหมายใดใดของประชาชน (กิตติเมธ สาคุณ, 2554) และทัศนคติ (วชิพงศ์ ภักดีกุล, 2553) ดังผลการศึกษาที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุและพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลต่อการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รวมทั้งพบว่า ส่วนใหญ่มีความดีในการรับรู้ นโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ผ่านช่องทางสื่อโทรทัศน์และวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ และการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ เป็นบางครั้ง และมีการรับรู้เนื้อหาหรือแนวปฏิบัติของนโยบาย ในภาพรวมอยู่ในระดับการรับรู้ปานกลางในทุกมาตรการ ซึ่งสะท้อนว่า การรับรู้จะต้องคำนึงถึงความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสาร ความสนใจและประสบการณ์จึงสามารถทำให้แปลความถูกต้อง (บรรยงค์ โตจินดา, 2543, 287)

นอกจากนี้ยังพบว่าระดับความเข้าใจในนโยบายของประชาชนมีอิทธิพลต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เนื่องจากความสามารถในการนำความรู้ ไปดัดแปลงปรับปรุงเพื่อให้สามารถจับใจความ อธิบาย หรือเปรียบเทียบย้อนเรื่องราวความคิดเห็นข้อเท็จจริงต่างๆ ทั้งยังสามารถอธิบายและเปรียบเทียบสิ่งที่มีลักษณะและสภาพคล้ายคลึงเป็นทำนองเดียวกับของเดิมได้ บุคคล

ที่มีความเข้าใจในสิ่งใดจะสามารถแปลความหมาย ดีความ หรือขยายความเกี่ยวกับสิ่งนั้น ได้ (ไพศาล หวังพานิช, 2526, 105) และจากผลการศึกษาที่พบว่า ประชาชนมีระดับการยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวม อยู่ในระดับการยอมรับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการยอมรับต่อกฎหมาย เป็นสิ่งที่ประชาชนคำนึงถึงในการตัดสินใจบนพื้นฐานของการชั่งน้ำหนัก ระหว่างศีลธรรมและประโยชน์ส่วนบุคคล โดยประชาชนจะยอมรับและยินดีปฏิบัติตามกฎหมายที่เห็นว่ามีเหมาะสม เนื่องจากคาดเห็นได้ว่าจะสามารถปฏิบัติตามได้ และนำไปสู่การเคารพเชื้อฟังโดยไม่ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงของการถูกลงโทษจากการฝ่าฝืนกฎหมาย (Tom R. Tyler, 1990, 3) โดยพบว่า ประชาชนเห็นด้วยกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องควบคุมและดูแลสุขภาพของประชาชน แต่ยังคงมองว่าบางมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีความคลุมเครือ

นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ส่งผลต่อความเข้าใจและการยอมรับนโยบาย โดยการรับรู้คือการที่บุคคลได้รับดีความและตอบสนองต่อสิ่งที่เกิดขึ้น การรับรู้แบ่งได้เป็น 2 กิจกรรม คือ การรับข้อมูลและการแปลข้อมูลให้เป็นข้อความตามความเข้าใจ การรับรู้จะต้องคำนึงถึงความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสาร ความสนใจและประสบการณ์จึงสามารถทำให้แปลความถูกต้อง (บรรยงค์ ไตจินดา, 2543, 287) และความเข้าใจส่งผลต่อการยอมรับนโยบาย ดังนั้น ความสำเร็จของนโยบายใด ๆ นั้น ต้องได้รับการสนับสนุนจากสื่อมวลชนตลอดจนประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งจะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้นโยบายนั้นประสบความสำเร็จ นโยบายที่ขาดการสนับสนุนจากสื่อมวลชนหรือประชาชนโดยทั่วไปมักประสบปัญหาในทางปฏิบัติอย่างมาก Meter and Horn (1975 : 471-472)

และจากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ อายุ พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ระดับการรับรู้ และระดับความเข้าใจ ร่วมกันพยากรณ์ความผันแปรของระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน ได้ร้อยละ 26.0 โดยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน มากที่สุด คือ ระดับการรับรู้นโยบาย รองลงมาคือ อายุ ระดับความเข้าใจในนโยบาย

และพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ ตามลำดับนั้นมีนัยยะสำคัญทางสถิติด้วยเพราะอาจจะมีตัวแปรอื่นนอกเหนือจากที่ได้ศึกษาที่ส่งต่อระดับการยอมรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร Meter and Horn (1975 : 472) กล่าวว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์ในหน่วยงานที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมีจำนวนเพียงพอสำหรับความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือไม่ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือไม่ มติมหาชนมีลักษณะเป็นอย่างไร ชนชั้นนำเห็นด้วยหรือต่อต้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะของการแบ่งเป็นพรรคเป็นพวกของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีกลุ่มที่ต่อต้านหรือสนับสนุนนโยบายสาธารณะอย่างไร กลุ่มผลประโยชน์นี้ให้ความสนับสนุนหรือต่อต้านนโยบายสาธารณะ

โดยจากผลการศึกษาที่พบว่าประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องควบคุมและดูแลสุขภาพของประชาชน แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ไม่เห็นด้วย เพราะมาตรการที่รัฐออกมาไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคมและยังมองว่าบางมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีความคลุมเครือ ดังจะเห็นได้จากการศึกษาระดับความเข้าใจต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่มีภาพรวมอยู่ในระดับความเข้าใจปานกลาง แต่มีความเข้าใจมาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับน้อย และมีระดับการยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่มีภาพรวมอยู่ในระดับการยอมรับปานกลาง แต่มีการยอมรับในมาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคลในระดับมาก ซึ่งมีนัยยะสำคัญที่อาจจะบ่งบอกว่ามาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคลนั้นมีความเชื่อมโยงไปถึงการจำกัดนักดื่มหน้าซึ่งหมายถึงกลุ่มเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี และจำกัดการขายให้กับบุคคลที่มีอาการเมเอนครองสติไม่ได้ซึ่งสามารถช่วยลดอาจเกิดอาชญากรรมได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคลได้รับการยอมรับจากประชาชนเป็นอย่างมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ควรมีการดำเนินงานเพื่อพัฒนานโยบายควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ดังนี้

1) ควรมุ่งสร้างการรับรู้เนื้อหาในนโยบายควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้ชัดเจนมากขึ้น

2) ควรมุ่งสร้างความเข้าใจในแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ซึ่งพบว่าประชาชนยังมีความเข้าใจไม่มากนัก

3) ควรหาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้เกิดการยอมรับในมาตรการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในนโยบายควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้มากขึ้น

4) ควรจัดอบรมผ่านเครือข่ายชุมชนโดยลงพื้นที่ชุมชนในทุก ๆ เดือน เพื่อให้ความรู้ รวมถึงรับฟังปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้มาตรการในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ต่อประชาชน ด้วยเพราะประชาชนยังมองว่าบางมาตรการในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ยังมีความคลุมเครือ

5) ควรปรับปรุงเนื้อหาในมาตรการต่าง ๆ ของนโยบายให้มีความสอดคล้องและสามารถใช้บังคับได้จริงกับบริบทของสังคมโดยจากผลการศึกษาที่พบว่าประชาชนมีความเข้าใจมาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในระดับน้อยนั้น เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่าต้องเร่งปรับปรุงเนื้อหาเพื่อสื่อสารไปให้ประชาชนเข้าใจให้มากขึ้น รวมทั้งควรทำให้ถ้อยคำหรือภาษาที่ใช้ในนโยบายมีความกระชับชัดเจนในการที่จะทำให้ประชาชนสามารถทำความเข้าใจและปฏิบัติตามได้โดยง่าย

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพิจารณาทบทวนแนวทางการดำเนินงาน โดยมีการติดตามประเมินผลการดำเนินนโยบายการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงเนื้อหา ตลอดจนแนวทางการบังคับใช้กฎหมาย ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและความคิดเห็นของคนในสังคม ทั้งนี้เพื่อให้นโยบายจะประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่ได้วางไว้

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

ในการศึกษารั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอให้ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านการยอมรับนโยบายเป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

- Bloom, S., B., & Others, a. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives*. New York: David McKay Co., Inc.
- Easton, D. (1965). *A framework for political analysis*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Ismail, s. (2006). Detailed review of Rogers' diffusion of innovations theory and educational technology-related studies based on Rogers' theory. *The Turkish Online Journal of Educational Technology (TOJET)*(2006, April), 14-23.
- James E. Anderson. (1979). PUBLIC POLICY MAKING. In (pp. p.3). New York: Holt, Winston & Rinehart 1979.
- Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (2000). *Consumer Behavior* ((7th ed.) ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Tom R. Tyler. (1990). Why do people obey the law. Retrieved from <http://www.des.ucdavis.edu/Faculty/Sabatier/Tyler1990.pdf>
- World Health Organization. (2014). Global status report on alcohol and health 2014. Retrieved from http://www.who.int/iris/bitstream/10665/112736/1/9789240692763_eng.pdf
- กนิษฐา ไทยกล้า. (2552). การศึกษาอิทธิพลทางการตลาดของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มของเยาวชน : กรณีศึกษาพื้นที่เมืองเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- กิตติเมธ สาคุณ. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการเชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 1. (สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารงานยุติธรรม), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
- กิติมา ปรีดีดีลิก. (2520). ปรัชญาการศึกษา เล่ม 1 : ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- งามพิศ สัตย์สงวน. (2543). หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัญ โฆษณานันท์. (2547). นิติปรัชญา (พิมพ์ครั้งที่ 14 ed.). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ชัชณะ รุ่งปัจฉิม. (2552). การประเมินผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2542). ปัจจัยที่ทำให้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.
- ทิพย์วรรณ กลั่นกรอง. (2555). กฎหมายกับปัญหาน้ำเมา. สืบค้นจาก <http://training.p3.police.go.th/doc2555/15-12-55-01/e05.pdf>
- บรรยงค์ โตจินดา. (2543). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- บัณฑิต ศรีไพศาล. (2553). พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ภารกิจที่ยังไม่เสร็จสิ้น. ในรายงานการประชุมวิชาการสุราระดับชาติครั้งที่ 6 : สุราในโลกเสรี. กรุงเทพฯ: บริษัทเดอะกราฟิกโก ซิสเต็ม จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2527). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปฐุม ททรัพย์เจริญ. (2546). ปัญหาสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ : ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง: ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). ทศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- มยุรี อนุমানราชธน. (2553). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2533). คู่มือการทำวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2535). คุณภาพบริการ. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2549). การคิด. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วรเดช จันทรศร. (2548). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สหายบล็อกและการพิมพ์.
- วิภาพร มาพบสุข. (2542). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วชิพงศ์ ภักดีกุล. (2553). การพัฒนาตัวแบบแก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2533). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สมบัติ อารังญวงศ์. (2549). นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ.

กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. (2554). รายงานประจำปีสำนักงาน
คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2554. สืบค้นจาก <http://www.thaiantialcohol.com/documents?type=17>

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. (2555). รายงานประจำปีสำนักงาน
คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2555. สืบค้นจาก <http://www.thaiantialcohol.com/documents?type=17>

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. (2556). รายงานประจำปีสำนักงาน
คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2556. สืบค้นจาก <http://www.thaiantialcohol.com/documents?type=17>

แสง บุญเฉลิมวิภาส. (2554). การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัญหาการตีความกฎหมาย รพี'
54: สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.

อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2541). หลักการตลาด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การยอมรับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตาม

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

คำชี้แจง : ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และเติมคำลงในช่องว่าง (...) ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ 1. เพศ () ชาย () หญิง

ข้อ 2. ปัจจุบันท่านมีอายุปี (นับปีเต็ม)

ข้อ 3. ท่านมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะใด

(กรณีนี้หมายถึงเครื่องดื่มทุกประเภทที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่)

() ดื่มเป็นประจำ

() ดื่มเฉพาะบางโอกาส เช่น งานเลี้ยง

() เคยดื่ม แต่ปัจจุบันไม่ได้ดื่มแล้ว

() ไม่เคยดื่มเลย

ส่วนที่ 2. การรับรู้เกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

2.1 ท่านรับทราบมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ผ่านแต่ละช่องทางในระดับใด

คำชี้แจง : ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

การรับรู้มาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	ความถี่ในการรับรู้		
	ไม่เคย (0)	บางครั้ง (1)	เป็นประจำ (2)
1. สื่อโทรทัศน์และวิทยุ			
2. สื่อสิ่งพิมพ์ อาทิ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ			
3. สื่อออนไลน์ อาทิ Facebook Twitter ฯลฯ			
4. การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ			

2.2 ท่านมีการรับรู้เนื้อหาหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในมาตรการในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แต่ละด้านมากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง : ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

- มากที่สุด คือ รับรู้ว่ามีมาตรการดังกล่าว และทราบรายละเอียดครบถ้วนทุกด้าน
- มาก คือ รับรู้ว่ามีมาตรการดังกล่าว และทราบรายละเอียดส่วนใหญ่ แต่อาจไม่ครบถ้วน
- ปานกลาง คือ รับรู้ว่ามีมาตรการดังกล่าว แต่ทราบรายละเอียดเพียงบางส่วน
- น้อย คือ รับรู้ว่ามีมาตรการดังกล่าว แต่ไม่ทราบรายละเอียด
- น้อยที่สุด คือ ไม่มีการรับรู้ในมาตรการดังกล่าวเลย

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุม เครื่องตี้มแอลกอฮอล์	ระดับการรับรู้				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
7. มาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์					
8. มาตรการควบคุมสถานที่จำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์					
9. มาตรการควบคุมวันและเวลาจัดจำหน่าย					
10. มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล					
11. มาตรการควบคุมสถานที่บริโภคเครื่องตี้มแอลกอฮอล์					
12. มาตรการควบคุมการโฆษณาเครื่องตี้ม					

ส่วนที่ 3. ระดับความเข้าใจต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

3.1 ท่านมีความเข้าใจต่อมาตรการในการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แต่ละด้านมากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง : ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

- มากที่สุด คือ มีความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติของมาตรการดังกล่าวครบทุกด้าน
- มาก คือ มีความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติของมาตรการดังกล่าวส่วนใหญ่ แต่อาจไม่ครบถ้วน
- ปานกลาง คือ มีความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติของมาตรการดังกล่าวในบางด้าน
- น้อย คือ รู้ว่ามีแนวทางปฏิบัติของมาตรการดังกล่าวแต่ไม่เข้าใจ
- น้อยที่สุด คือ ไม่มีความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติของมาตรการดังกล่าวเลย

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ระดับความเข้าใจ				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1. มาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
2. มาตรการควบคุมสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
3. มาตรการควบคุมวันและเวลาจัดจำหน่าย					
4. มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล					
5. มาตรการควบคุมสถานที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
6. มาตรการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่ม					

ส่วนที่ 4. ระดับการยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

4.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า มาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่รัฐบาลบังคับใช้ถือเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานคุ้มครองสุขภาพของประชาชน

- () 1. เห็นด้วย เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องควบคุมและดูแลสุขภาพของประชาชน
- () 2. เห็นด้วย เพราะ (อื่นๆ โปรดระบุ).....
- () 3. ไม่เห็นด้วย เพราะการดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- () 4. ไม่เห็นด้วย เพราะมาตรการที่รัฐออกมาไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคม
- () 5. ไม่เห็นด้วย เพราะ (อื่นๆ โปรดระบุ).....

4.2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่ามาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีเพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- () 1. เห็นด้วย เพราะมาตรการที่กำหนดมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคม
- () 2. เห็นด้วย แต่ยังมองว่าบางมาตรการในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีความคลุมเครือ
- () 3. ไม่เห็นด้วย เพราะ มาตรการที่บังคับใช้ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- () 4. ไม่เห็นด้วย เพราะ เป็นการลดทอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- () 5. ไม่เห็นด้วย เพราะ (อื่นๆ โปรดระบุ).....

4.3 ท่านมีการยอมรับและพร้อมปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง : ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

- มากที่สุด คือ ยอมรับ และพร้อมปฏิบัติตามแนวทางของมาตรการดังกล่าวในทุกประเด็น
- มาก คือ ยอมรับ และพร้อมปฏิบัติตามแนวทางของมาตรการดังกล่าวเกือบทุกประเด็น
- ปานกลาง คือ ยอมรับ และพร้อมปฏิบัติตามแนวทางของมาตรการดังกล่าวในบางประเด็น
- น้อย คือ ยอมรับ แต่ยังไม่พร้อมปฏิบัติตามแนวทางของมาตรการดังกล่าว
- น้อยที่สุด คือ ไม่ยอมรับ และไม่ต้องการปฏิบัติตามแนวทางของมาตรการดังกล่าว

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ระดับการยอมรับ				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย ย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1. มาตรการควบคุมขนาดและบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
2. มาตรการควบคุมสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
3. มาตรการควบคุมวันและเวลาจัดจำหน่าย					
4. มาตรการควบคุมการขายให้กับบุคคล					
5. มาตรการควบคุมสถานที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
6. มาตรการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติ

ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เครื่องดัมแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยา
วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“ผู้ดื่มเครื่องดัมแอลกอฮอล์” หมายความว่า บุคคลที่ดื่มเครื่องดัมแอลกอฮอล์จนก่อให้เกิด
ผลเสียต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ โดยการดื่มนั้นมีลักษณะที่ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้น และเมื่อหยุดดื่ม
จะมีการแสดงของการขาดเครื่องดัมแอลกอฮอล์ในร่างกาย

“ขาย” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในการค้า

“โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยินหรือทราบข้อความ
เพื่อประโยชน์ในการค้า และให้หมายความรวมถึงการสื่อสารการตลาด

“การสื่อสารการตลาด” หมายความว่า การกระทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อขายสินค้า บริการหรือภาพลักษณ์ การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสาร การส่งเสริมการขาย
การแสดงสินค้า การจัดหรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษ และการตลาดแบบตรง

“ข้อความ” หมายความว่า การกระทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง
เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ กระจกหรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ปรากฏข้อความ
เกี่ยวกับสินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้า หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับ
สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้าและหมายความรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือสำหรับใช้
ประกอบกับสินค้า ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้านั้น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายเครื่องดัมแอลกอฮอล์แห่งชาติ

“คณะกรรมการควบคุม” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัมแอลกอฮอล์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัมแอลกอฮอล์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัมแอลกอฮอล์

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมควบคุมโรค

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้ง
พนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มน้ำ
แอลกอฮอล์แห่งชาติ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการ

ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นเลขานุการ และให้อธิบดีและผู้อำนวยการสำนักงาน
เศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการมีที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ประกอบด้วย

(๑) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ผู้แทนสหภาพการค้าแห่งประเทศไทย

(๒) ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อลดและเลิกการบริโภค
เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์
เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์
เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์
ด้านสังคมศาสตร์ ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ด้านละหนึ่งคน

การเลือกและการแต่งตั้งที่ปรึกษาตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของที่ปรึกษาตาม (๒) และ (๓) โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการคนที่หนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนที่สองเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการคนที่สองไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดัมแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดัมแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัมแอลกอฮอล์ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) ติดตามประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานตาม (๑)

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๙ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

หมวด ๒
คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- (๔) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกจากองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหากำไร และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการสนับสนุนและรณรงค์ให้มีการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือสตรี ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีผู้แทนองค์กรเอกชนในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
- (๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการแพทย์ จิตวิทยาหรือการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์หรือนิติศาสตร์ ด้านการศึกษา การศาสนาหรือวัฒนธรรมโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ อธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๑ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่ามีความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๖) ไม่เป็นผู้ประกอบกิจการเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์หรือมีส่วนได้เสียในกิจการเกี่ยวกับเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๗) ไม่เป็นผู้ติดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

มาตรา ๑๒ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวาระหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันและในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ในระหว่างที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการควบคุมโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือน สำหรับเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ที่ผลิต หรือนำเข้า

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ สถานที่ห้ามขาย เครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ วิธีหรือลักษณะการขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ที่ต้องห้ามสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภค เครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๕) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรีในการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

(๖) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภค เครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๗) จัดให้มีหรือส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไปให้เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๘) เชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามมติคณะกรรมการ
มาตรา ๑๗ คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน
เพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการควบคุมมอบหมาย

ให้นับบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน
โดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองประธานกรรมการ
ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกรมสรรพสามิต
หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง
หนึ่งคน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการ
และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คนซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้มีความรู้
ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละหนึ่งคน

ให้ผู้ผู้อำนวยการสำนักอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักอนามัยไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ประกอบด้วย
ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด
เป็นรองประธานกรรมการ ผู้บังคับการตำรวจจังหวัด สรรพสามิตพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด
แต่งตั้งหนึ่งคน หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาในจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน ประชาสัมพันธ์จังหวัด พัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด
ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจังหวัดละไม่เกิน
สี่คน เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้มี
ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมาย
ด้านละหนึ่งคน

ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงล้อจักรยานจังหวัดจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๒๐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับการประชุมและการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงล้อจักรยานกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงล้อจักรยานจังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงล้อจักรยานกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงล้อจักรยานจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตจังหวัดแล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดัดแปลงล้อจักรยานและการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ดัดแปลงล้อจักรยานต่อคณะกรรมการควบคุม

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต การนำเข้า การขาย การโฆษณา และการบริโภคเครื่องดัดแปลงล้อจักรยาน รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดัดแปลงล้อจักรยาน ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ดัดแปลงล้อจักรยาน

(๓) กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไปเกี่ยวข้องกับเครื่องดัดแปลงล้อจักรยาน

(๔) กำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการในการลดและเลิกการบริโภคเครื่องดัดแปลงล้อจักรยาน

(๕) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องดัดแปลงล้อจักรยาน แล้วรายงานผลต่อคณะกรรมการควบคุม

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุมมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์

มาตรา ๒๔ ให้จัดตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์” ขึ้นในกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงาน

มาตรา ๒๕ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะกรรมการควบคุม

(๒) ดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องดัดแอลกอฮอล์ และดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งแผนงานและมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานให้คณะกรรมการควบคุมทราบและพิจารณาเสนอคณะกรรมการ

(๓) ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์จังหวัด ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแอลกอฮอล์

(๔) เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดัดแอลกอฮอล์

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุม มอบหมาย

หมวด ๔

การควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์

มาตรา ๒๖ ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดัดแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) การอื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

(๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

(๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร

(๔) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

(๕) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๖) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๗) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(๘) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใด ๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือตัวแทนของผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ

(๒) การเร่ขาย

(๓) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย

(๔) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดัมแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อ หรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดัมแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

(๕) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดัมแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือ การให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดัมแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของ เครื่องดัมแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดัมแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนด เงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดัมแอลกอฮอล์โดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๖) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดัมแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรม ทางศาสนา

(๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักผ่อนบุคคล

(๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักผ่อนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยง ตามประเพณี

(๔) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักผ่อนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดัมแอลกอฮอล์และ ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๕) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้า ในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๖) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(๗) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดัมแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของ เครื่องดัมแอลกอฮอล์อื่นเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดัมโดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดัมแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้ เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้า หรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดัมแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดัม

หน้า ๔๖

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

แอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร

หมวด ๕

การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๓๓ ผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติด บุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาจขอรับการสนับสนุนเพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพจากสำนักงานได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมกำหนด

หมวด ๖

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่เก็บเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลาทำการของสถานที่นั้น รวมถึงเข้าตรวจสอบยานพาหนะเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ชีดยึดหรืออายัดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้รับอนุญาตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

หน้า ๔๗

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ ให้นุคคลที่เกี่ยวข้อง
อำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงาน
ตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๘ ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดัดแปลงซอฟต์แวร์โดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ ผู้ใดขายเครื่องดัดแปลงซอฟต์แวร์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดขายเครื่องดัดแปลงซอฟต์แวร์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ (๑)
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
ห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกิน
ห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๔๔ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๑)
หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่ยอมมาให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุอันสมควรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๓) หรือไม่ยอมส่งเอกสารหรือวัตถุอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา
ของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกเรียกให้ส่งตามมาตรา ๓๔ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

หน้า ๔๘

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๔๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรก็ได้

ในการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการควบคุมหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หน้า ๔๕

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหา ด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพ ผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพ ของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้ เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวศรีสุดา เพชรพลอย
วัน เดือน ปี เกิด	2 มีนาคม 2534
สถานที่เกิด	ประจวบคีรีขันธ์
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2555 นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จาก มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พ.ศ. 2561 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	206/69 ซอยศูนย์วิจัย 14 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310

